

Det virtuella studierummet

– Kvantitativ studie av ABF:s DVS

The Virtual Classroom

– A quantitative study of WEA:s VC

C-uppsats i Systemvetenskap, 10 p
Högskolan Trollhättan/Uddevalla
Institutionen för ekonomi och informatik

Examination: 2004-11-04

Författare: Veronica Fernstedt
Helena Larsson
Rafael Reinoso

Handledare: Ann Johansson

Examinator: Kerstin Grundén

Abstract

The state provides the popular adult education organizations with subsidies for enabling adult education efforts. The popular adult education organizations have, among other things, received subsidies as a means to achieve adult education efforts in the information technology area, partly for raising the knowledge of information technology of the adult population, partly for enabling for the adult education organizations to pursue their business in a modern way. Since the middle of the 1990s various information technology projects have been carried out in order to improve these areas. One of the information technology projects, that we have looked further into in our study, is the virtual classroom, VC, of the WEA (Workers' Education Association) in Sweden. The VC has partly been created as a part of the adult education efforts carried out by the WEA. What we have tried to figure out is how the VC is used, and by whom. We started by carrying out a comprehensive literature study of popular adult education organizations, and related subjects, in order to get an overview, after which we created an on-line questionnaire, which we e-mailed to more than one thousand users of the VC. As a result of this we received more than 400 completed questionnaires, which we analyzed. From the answers we could conclude that the VC is foremost used by people employed by the WEA, or by an organization connected to the WEA. The most common usage of the VC is for project groups to obtain information. Only to a modest extent is the VC used for carrying out study circles; either as a complement to common study circles, or as downright distance tuitions. However, we have noticed that a project such as the VC brings major changes, and changes which imply changes of attitude will take time. We would also like to point out that questionnaires, such as ours, have a tendency to be attempted by the most devoted users, and that this study therefore will not bring about the absolute truth.

Keywords

Popular adult education, adult educational association, virtual classroom, VC, DVS, ABF, user

Sammanfattning

Folkbildningen får av staten bidrag för att göra folkbildande insatser. De har bland annat fått bidrag för att göra folkbildande insatser inom IT, dels med avseende för att bedriva kurser som ger den civila befolkningen utökad IT-kunskap, men även för att verksamheterna inom folkbildningen ska bedrivas på ett modernt sätt. IT-projekt har bedrivits sedan mitten av 90-talet för att förbättra ovan nämnda mål. I vår studie har vi tittat närmare på ABF:s (Arbetarnas Bildningsförbund) virtuella studierum, DVS. DVS har delvis framtagits som en del i de folkbildande insatserna som görs inom ABF. Det vi har undersökt är hur DVS används och av vem. Vi genomförde först en litteraturstudie om folkbildning och relaterade ämnen för att orientera oss i ämnet. Sedan utformade vi en webbenkät som vi via e-post informerades om till över tusen användare av DVS. Detta resulterade i att vi fick över 400 enkätsvar vilka sedan analyserades. Av svaren kan vi konstatera att DVS i dagsläget används mest av anställda inom ABF eller någon organisation knuten till ABF, och att det främsta användningsområdet är att ta del av information i projektarbete. DVS används i liten omfattning för att bedriva studiecirkelverksamhet, antingen som komplement till vanliga studiecirklar eller som rena distansstudier. Dock tror vi att ett projekt som DVS medför stora förändringar. Förändringar som innebär att attityder ska förändras tar lång tid. Vi vill också påpeka att enkäter liknande vår har en tendens att besvaras av de mest hängivna användarna och att denna undersökning inte ger någon absolut sanning.

Nyckelord

Folkbildning, Studieförbund, virtuellt studierum, DVS, ABF, användare

Förord

Vi vill tacka ABF för det stöd vi fått så att vi kunnat genomföra denna uppsats. Vi vill även tacka Ann Johansson för hennes handledning samt Kia Toivonen för översättningshjälpen. Till alla nära och kära som läst vår uppsats, lyssnat på oss och kommit med värdefulla kommentarer vill ge ett speciellt tack.

Ett stort tack vill vi ge de personer som hjälpt oss genom att svara på vår enkät.

Veronica Fernstedt, Helena Larsson och Rafael Reinoso

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	SYFTE OCH PROBLEMFÖRMULERING	1
1.2	AVGRÄNSNING	2
2	METOD	2
2.1	LITTERATURSTUDIE	2
2.2	KVANTITATIV METOD	2
2.3	UTFORMNING AV ENKÄT OCH GENOMFÖRANDE	3
2.4	POPULATION, URVAL OCH BORTFALL	3
3	TEORI	4
3.1	FOLKBILDNING	5
3.2	FOLKBILDNING, IT OCH FRAMTID	6
3.3	STUDIEFÖRBUND	6
3.4	ABF	7
3.5	STUDIECIRKEL	7
3.6	DET VIRTUELLA STUDIERUMMET	8
4	RESULTAT OCH ANALYS	9
4.1	GENOMGÅNG AV SVAREN	9
4.2	SAMLAD ANALYS	22
5	DISKUSSION	22
5.1	VAD BEROR BORTFALLET PÅ?	22
5.2	STÄMMER DEN POSITIVA BILDEN AV DVS?	23
5.3	VILKA ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN HAR DVS?	23
5.4	HUR SKER INFORMATIONSSPRIDNINGEN OM DVS?	23
5.5	FINNS DET NÅGRA KÖNSSKILLNADER MELLAN ANVÄNDARNA AV DVS?	23
5.6	VILKEN ÅLDER HAR ANVÄNDAREN AV DVS?	24
5.7	NÅR DVS MÄNNISKOR I GLESBYGDEN?	24
5.8	VILKEN SYSSELSÄTTNING HAR ANVÄNDAREN AV DVS	24
5.9	DVS SYFTE OCH FORTLEVAD	24
6	SLUTSATS	25
6.1	FÖRSLAG PÅ FRAMTIDA FORSKNING	25
7	REFERENSER	26

BILAGA 1, WEBBENKÄTEN

BILAGA 2, BESKRIVNING AV DET VIRTUELLA STUDIERUMMET

Figurförteckning

<i>Figur 4.1, Användare</i>	9
<i>Figur 4.2, Könsfördelning</i>	10
<i>Figur 4.3, Ålder (tabell)</i>	10
<i>Figur 4.4, Ålder (stapeldiagram)</i>	11
<i>Figur 4.5, Län (tabell & stapeldiagram)</i>	11
<i>Figur 4.6, Sysselsättning</i>	12
<i>Figur 4.7, Sysselsättningsgrad</i>	13
<i>Figur 4.8, Data- och Internetintresse</i>	13
<i>Figur 4.9, Data- och Internetvana</i>	14
<i>Figur 4.10, Data- och Internetkunskap</i>	15
<i>Figur 4.11, DVS kännedom</i>	16
<i>Figur 4.12, Varifrån fick man information om DVS</i>	17
<i>Figur 4.13, Informationen om DVS</i>	18
<i>Figur 4.14, Använt DVS i cirkelsammanhang</i>	18
<i>Figur 4.15, DVS främsta användningsområde</i>	19
<i>Figur 4.16, DVS nyttan</i>	19
<i>Figur 4.17, Bästa funktionaliteten i DVS</i>	20

1 Inledning

I mars år 2004 var statens utredning, *Folkbildning i brytningstid – en utvärdering av studieförbund och folkhögskolor* (SOU2004:30), klar. Utredningen handlar om att utifrån flera genomförda studier ge en samlad bedömning av i vilken utsträckning statens syfte med statsbidragen till folkbildningen, det vill säga studieförbunden och folkhögskolor, uppfyllts på de områden som studerats (SOU2004:30). Statsbidragens syfte är enligt nedan;

”2 § Statens stöd till folkbildningen skall ha till syfte att

1. främja en verksamhet som gör det möjligt att för kvinnor och män att påverka sin livssituation och som skapar engagemang för att delta i samhällsutvecklingen,
2. stärka och utveckla demokratin,
3. bredda kulturintresset i samhället, öka delaktigheten i kulturlivet samt främja kulturupplevelser och eget skapande.”(SOU2004:51,2004, s.155)

Folkbildningsrådet är en organisation som bland annat har till uppgift att fördela statsbidragen till folkbildningen (SOU2004:30). 12 % av det allmänna bidraget som studieförbunden får ska öronmärkas för ändamål som gäller utveckling av verksamheten. Folkbildningsrådet prioriterar vissa områden i sin bedömning vid fördelningen, bland annat användning av modern informationsteknik, (SOU2004:51).

Mellan åren 1996 och 2001 bedrev Folkbildningen olika utvecklingsprojekt bland annat inom området flexibelt lärande. År 1998 bedömde regeringen i en folkbildningsproposition att folkbildningen borde ta på sig viktiga uppgifter på IT-området, både genom att erbjuda utbildning kring IT och genom att utnyttja IT som redskap i utvecklingen av den egna verksamheten (SOU 2004:8).

Vi har med detta som bakgrund valt att titta närmare på ett projekt som har anknytning till ovanstående, nämligen ABF:s (Arbetarnas Bildningsförbunds) virtuella studierum DVS. Det virtuella studierummet är tänkt att användas för att bedriva nätbaserade studiecirklar men även som kommunikationsstöd för vanliga studiecirklar. Målgruppen för detta är bland annat funktionshindrade, arbetslösa, boende i glesbygden, skiftarbetare och alla som av ett eller annat skäl behöver ett flexiblere sätt att delta i en studiecirkel. Vi blev intresserade av att undersöka användaren och hur det virtuella studierummet används. Då vi i gruppen studerat heltid på distans i snart tre år och i våra studier använt oss av ett liknande verktyg, känner vi att ämnet ligger oss nära hjärtat.

1.1 Syfte och Problemformulering

Vi ville att tyngdpunkten i vår studie skulle vara en omfattande empirisk undersökning. Då en av författarna till denna uppsats är anställd av ABF undersökte vi möjligheten att kunna utföra en empirisk undersökning där. På förslag från ABF kunde vi undersöka ABF:s virtuella studierum DVS (Det Virtuella Studierummet). Vår koppling till denna undersökning är regeringens utredningar om hur statsbidragen till folkbildningen har fallit ut och då specifikt ansatser som gjorts för att öka IT-användningen hos befolkningen. Dessa undersökningar tyckte vi var högaktuella och det kändes motiverande för oss att undersöka DVS, som delvis uppkommit på grund av de ansatser man vidtagit både från statens sida och ABF:s. Vi ville ta reda på vilka som använder DVS, samt hur det används idag. Av den anledningen ville vi fråga så många som möjligt, varför vi valde den kvantitativa metoden för att få svar. ABF var villiga att ge oss ekonomiskt stöd att utveckla en webbenkät, samt en databas som lagrade svaren från enkäten. För oss personligen kändes undersökningen intressant då vi själva använt

ett verktyg liknande DVS i vår utbildning och vi ansåg att vår undersökning låg inom ämnet Systemvetenskap, vilket vi ska examinera i.

För att ta reda på i vilken mån DVS varit en del av den folkbildande insatsen inom IT, preciserade vi ett antal frågor som skulle hjälpa oss att svara på detta.

- Vem är den typiska användaren av DVS, med avseende på kön, ålder, sysselsättning och var den bor?
- Vilka användningsområden har DVS och hur sprids information om DVS?
- Vad tycker den typiska användaren om DVS?

1.2 Avgränsning

Med folkbildning menar man studieförbund och folkhögskolor, i vår studie behandlar vi endast studieförbund.

Vår empiriska del i vår studie kommer endast att behandla användare av ABF:s, DVS. Vi kommer inte att undersöka andra virtuella studierum och dess användare inom andra studieförbund.

2 Metod

Detta kapitel redogör hur vi gått tillväga med vår studie. Vi kommer här att ta upp valet av litteratur och metod, samt närmare beskriva genomförandet av undersökningen, populationsvalet, urvalsprocessen och bortfallet.

2.1 Litteraturstudie

Då en i författargruppen jobbat inom ABF i tre år hade vi i gruppen inte samma förståelse. Därför inledde vi arbetet med en litteraturstudie där vi redde ut begrepp såsom folkbildning, studieförbund och studiecirkel. För att försöka skapa samma perspektiv inom gruppen behövde vi få en ökad förståelse för ABF:s verksamhet och DVS. Detta för att kunna beskriva dessa begrepp för läsaren av denna uppsats, samt för att få en förståelse för att kunna skapa enkäten, förstå svaren och kunna dra eventuella slutsatser. På ABF:s förbundsexpedition hittade vi vad vi sökte i form av litteratur som handlade om det vi skulle undersöka, cirka 25 böcker valdes ut. Vidare sökte vi litteratur på Internet, vår litteratursökning har gått ut på att hitta källor som vi ansåg trovärdiga. I rapporten har vi så långt det varit möjligt refererat till ursprungskällan och för att öka tillförlitligheten ytterligare har vi styrkt det vi skriver med flera källor. Vi har försökt hitta studier som har en så lika population som vår. Vi har även valt litteratur som varit så aktuell som möjligt.

2.2 Kvantitativ metod

Enligt Holme och Solvang (1997) finns det i methodsammanhang ingen grund för att lyfta fram ett visst angreppssätt som det enda rätta. De säger att valet av metod ska ske utifrån den problemformulering som finns i undersökningen. De uppfattar även den kvantitativa och kvalitativa metoden som jämbördiga redskap för att få en bättre förståelse av samhället och en kombination av de båda metoderna kan vara en klar fördel, menar Holme och Solvang. För vår empiriska undersökning valde vi att göra en enkät som skickades till användarna med e-post. Detta beroende på antalet användare av DVS som enligt ABF var omkring 3500 stycken. Då det är många man ska fråga är en enkät ett bra val för att nå alla med samma frågor. Dock är svarsfrekvensen inte alltid så

stor och man är begränsad till enkätfrågorna vilket kan vara negativt (Ericsson, 1991). För att få reda på vilka det är som använder DVS och hur de använder det, ansåg vi att svaren från en enkät skulle ge oss bäst material att jobba vidare med. Detta är alltså inte en hermenutisk undersökning där vi närmare försökt förstå den mänskliga påverkan som DVS ger grundat på inlevelse, värdering och subjektivitet (Patel och Davidson, 1991). Vi har försökt hålla ett positivistiskt synsätt där vi observerat mätbara företeelser och sedan objektivt analyserat materialet (Patel och Davidson, 1991). Vår undersökning var explorativ, inte deskriptiv eller hypotetsprövande, då det inte finns mycket beskrivet om folkbildning och virtuella mötesplatser i kombination med varandra (Patel och Davidson, 1991).

2.3 Utformning av enkät och genomförande

Enligt Holme och Solvang (1997) är det viktigt hur enkäten är utformad. Med avseende på enkäter menar de att vi är beroende av mottagarens välvilja för att få in resultaten. En viktig del av arbetet blir att motivera de personer som ska svara. Vi skrev ett informationsbrev till respondenterna, där vi talade om hur viktigt det var just hon eller han svarade på enkäten. Då det var många som skulle svara på vår enkät använde vi oss till stor del av frågor med slutna svar, där respondenten anger det svar som passar den bäst (Ericsson, 1991). Vi började enkäten med enkla frågor som ålder och kön innan vi gick vidare med de övriga frågorna, som Ericsson (1991) rekommenderar att man ska göra.

När enkäten var klar med frågor vi trodde kunde hjälpa oss att besvara vår frågeställning, kontrollerade vi frågorna på enkäten med Ericssons (1991) samt Patel och Davidsons (1991) syn på hur enkätfrågor kan utformas. Med avseende på validiteten det vill säga undersöker vi det vi vill undersöka och reliabiliteten det vill säga undersöker vi på det på ett tillförlitligt sätt, för att se att vi inte missat något väsentligt. Vi genomförde en preliminär undersökning för att se att frågorna på enkäten inte kunde missuppfattas (Holme och Solvang, 1997). Den preliminära undersökningen gjordes på fyra personer inklusive vår handledare innan vi satte igång med den slutgiltiga undersökningen. När vi justerat enkäten efter den återkoppling vi fick från testgruppen, skickade vi enkäten till ABF som gjorde en webbaserad enkät till oss. Resultat ser du i Bilaga 1, Webbenkäten.

Den 16 september 2004 klockan 13:00 skickade vi ut informationsbrevet om enkäten tillsammans med länken till webbenkäten till 1502 e-postadresser. Den 23 september klockan 13:30 stängdes webbenkäten, dess för innan hade vi skickat ut två påminnelser. Svaren samlades i en databas och vi fick dem skickade till oss i Microsoft Excel-format.

2.4 Population, Urval och Bortfall

Vår studie handlade om att ta reda på hur virtuella studierum används inom folkbildningen. Vår population är alla människor som på ett eller annat sätt är verksamma där, vare sig de är yrkesverksamma, ideella cirkelledare eller deltagare till någon studiecirkel. Med den hjälp vi fick från ABF blev det ett naturligt urval att studien endast omfattade personer verksamma inom ABF. Det finns dock inget som säger att en person i urvalet dessutom är verksam inom andra studieförbund eller för den delen folkhögskolor. Vidare ville vi undersöka de som faktiskt använder det virtuella studierummet, varför urvalsprocessen gick till enligt nedan;

Från ABF fick vi 2004-08-31 en lista på personer som använt och fortfarande använder DVS. Skälet till att vissa inte längre använder DVS beror enligt ABF på att

studiecirkeln avslutats och att man glömt radera användaren, eller att användaren är testanvändare, anställda på ABF.

Denna lista hade kolumner med information om:

Användarlöpnummer

Förnamn

Efternamn

E-postadress

Senast inloggad

Cirkel

Cirkelledare/cirkeldeltagare

Listan var i Microsoft Excel-format och var på 9677 rader. Om användaren varit kopplad till fler cirklar så fanns användaren lika många gånger i listan som han var kopplad till cirklar. Om till exempel en användare var kopplad till tre cirklar så finns användaren på tre rader. När vi filtrerade ut unika användare så fick vi en lista på 3696 användare.

För att ställa våra frågor till användare som kom ihåg vad de tyckte om DVS, bestämde vi oss för att välja ut de som loggat in detta år, 2004. När vi sorterade dessa 3696 användarna, efter när de senast varit inloggade, valde vi ut de som loggat in längre tillbaka än senast 2004-01-01, fick vi en lista på 1502 användare. Här nedan följer en lista på det första bortfallet.

<u>Totalt utskickade e-postmeddelanden</u>	<u>1502</u>
Totalt antal felaktiga e-postadresser	-158
Svar ”har inte använt DVS och kan därför inte svara”.	-11
Har problem med att läsa (till exempel dyslexi) och kan därför inte svara.	-1
Autosvar: Tjänsteledig	-4
Autosvar: Slutat	-1
Autosvar: Sjuk	-1
Har inte tid och kan därför inte svara.	-6
E-postadresser till oss i gruppen	-3
<hr/>	
Kvar möjliga respondenter	1317

Då sidan med webbenkäten stängdes hade vi fått 406 svar, så bortfallet blev alltså cirka 70 %. När det gäller bortfall så är detta problem störst när det gäller webbenkäter jämfört med till exempel vanliga enkäter (Strid, 2002). När man ser till andra webbenkäter verkar svarsfrekvensen ofta ligga kring $\frac{1}{4}$ eller mindre av urvalet (Holmberg, 2003; Resolvía, 2003). Vi vet inte vad bortfallet beror på, i diskussionen utvecklar vi vad bortfallet eventuellt kan bero på.

3 Teori

Undersökningens centrala begrepp är folkbildning och IT användning. Vi har i detta avsnitt först valt att utveckla folkbildningens historia, grundläggande värderingar och andra forskares syn på folkbildningens roll i detta sammanhang. Vi har därefter utvecklat studieförbund, ABF, studiecirkel och det vi valt att undersöka DVS. Detta för att sätta in läsaren i de olika begrepp och organisationer som förekommer i vår uppsats och ge en bakgrundsbild.

3.1 Folkbildning

Folkbildningen är en gammal idé som bland annat diskuterades redan under den sena upplysningstiden och under den franska revolutionen. I Sverige startades bland annat Stockholms arbetarinstitut 1880 som även var öppen för arbetare. Därav var de en av de första folkbildarorganisationerna, det vill säga att den var öppen för alla (Leander, 1980). Därefter har folkbildningen i Sverige betytt mycket för att öka förståelse och toleransen i samhället, öka bildningsnivån, befästa och utveckla demokratin samt öka individens möjlighet att påverka sitt liv (SOU1996:159). I dag är den nordiska folkbildningen ett fenomen som inte hittas i många andra länder, man kan säga att det är lite av en nordisk uppfinning (SOU 1996:47). Idag är det mest folkhögskolan som är den institutionen som är gemensam i norden, men i Sverige brukar man se studiecirkeln som den mest typiska folkbildningen (Gustavsson, 1992).

Med folkbildning på individnivå menas ofta individers insikter och orientering på områden utanför deras vanliga sfär (Thorsell, 2004). På organisatorisk nivå menar man ofta en verksamhet som stimulerar och organiserar vuxenutbildning, till exempel föreläsningsorganisationer, folk- och rörelsebibliotek, folkhögskolor och studieförbund ofta i studiecirkelform (SOU1996:127; Thorsell, 2004; Vestlund, 1996). Folkbildningen anses ofta vara viktig för demokratins befastande och utveckling i Sverige (SOU1996:159). Folkbildningens röda tråd har varit att den ska vara demokratisk, fri och frivillig, vara oberoende politiskt och ekonomiskt samt utjämna utbildningsklyftor (Bengtsson, (red.) 2002; SOU1996:159). Man har velat sprida det levande ordet som tidigare bara har varit tillgänglig för ett fåtal till att alla människor ska ha tillgång till det (Gustavsson, 1992).

Inom folkbildningen har man tänkt sig att kombinera den vanliga verksamheten med IT så att det demokratiska samtalet kan innefatta fler, till exempel med virtuella rum där man snabbt och enkelt kan nå varandra (Bengtsson, (red.) 2002; Folkbildningsrådet, 2001; Landström, 2004; SOU 2004:8). En fjärdedel av Sveriges vuxna befolkning har läs- och skrivsvårigheter och IT ger dem större möjligheter till hjälp vilket är viktigt på grund av IT-teknikens potentialer för folkstyret (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d; SOU 2000:1). Samtidigt är det viktigt att fråga sig vilken roll IT ska ha i framtidens demokratiska process, då måste alla ha kunskaper nog att diskutera detta, till exempel ur klass-, elit-, generations- och könsperspektiv (Folkbildningsrådet, 2001; Pettersson, 2003; SOU 2000:1; SOU 2004:8). Därför är tillgången till information om IT i olika samhällsgrupper är viktig, men även för att öka individens frihet (SOU 2004:8).

Man måste även öka kunskaperna om hur man tolkar, granskar och värderar informationen på Internet och hur man omvandlar allt detta till kunskap (Folkbildningsrådet, 2001; SOU 2004:8). Idag används dock IT inom demokratin mest till att föra ut information, ibland kallat för servicedemokrati eller åskådardemokrati (SOU 2000:1). Utöver detta behövs även tillgänglighet och tillgång till IT för att minska de digitala klyftorna samt öka det digitala kunnandet (Pettersson, 2003).

Distansutbildning inom folkbildningen är ett utbildningssätt där meningen är att man ska ha möjlighet till individuell anpassning för metoden och innehållet, det vill säga vara flexibelt med tanke på kunskapsbehov, geografiska avstånd, familj, skiftarbete, tider, dagar, studietempo, lokal eller handikapp och främja IT-tänkandet (Landström, 2004; Pettersson, 2003; SOU 2004:8). Man bör kunna variera studierummet mellan hemmet, lärcentret, arbetsplatsen och klassrummet (SOU 2004:8). Distanskurser är även intressant för dem som vill genomföra eller delta i små och udda cirklar som annars inte skulle bli av (Bengtsson, (red.) 2002; Pettersson, 2003).

3.2 Folkbildning, IT och framtid

Den avgörande frågan för folkbildningen med avseende på IT, har till en början varit om denna nya form av studier går att kombinera med folkbildningens värderingar med avseende på demokrati, det personliga mötet etc. som vi nämner ovan. Folkbildningen har många gånger ställts inför nya informationsformer, initialt var boklådor viktiga, sen bibliotek, radio, TV, ljudband, CD och nu Internet (SOU 1996:47).

En intressant koppling om folkbildningens roll i framtiden som Nilsson och Svensson (2004) tar upp i sin rapport *Informationssamhällets framväxt* är att Sverige länge har betraktats som en ledande IT-nation, men håller på att förlora den ställningen. De menar att Sverige har goda chanser att återta en tätposition, men för att detta ska kunna ske krävs det olika typer av insatser. En av dessa insatser författarna tar upp är att det är dags att genomföra en folkbildande insats igen. Detta för att få med dem som idag står utanför "det nya informationssamhället".

Antologin *Folkbildning och lärande med IKT stöd* är ett delbetänkande utgivet av SOU, Statens offentliga utredningar, som ingår i *Folkbildning i brytningstid – en utvärdering av studieförbund och folkhögskolor* (SOU2004:30). Antologin är skriven med hjälp av ett antal forskare som vill ge en bild av användningen av den nya informations och kommunikationstekniken, IKT, inom studieförbund och folkhögskolor.

De har undersökt ett antal IT-projekt som pågår ute i landet och står under ständig utveckling. Historiken kring IT-projekt inom folkbildningen har sin början i mitten på 1990-talet, vilket man får anse vara en kort tid i folkbildningens historia. Kompetensen och attityder är ett område som författarna ofta berör som ett hinder för framtida utveckling. De är eniga om att man måste överbrygga detta hinder i form av exempelvis fortbildningsinsatser på alla nivåer inom organisationerna.

"Attityderna måste också förändras vilket kan ske genom fortbildning och egna IT-erfarenheter. När man lär sig hantera tekniken blir den inte skrämmande längre. Men attityderna ändras också så småningom med nya människor som kommer in i verksamheterna, och som redan är vana vid tekniken." (SOU2004:30, s.37)

Men det stora problemet är dock ekonomin. Att få tillgång till resurser för att framgångsrikt kunna driva projekten vidare.

3.3 Studieförbund

De flesta studieförbunden, till exempel ABF och Nykterhetsrörelsen Bildningsverksamhet, har rötter i folkrörelserna som verkade i slutet av 1800-talet, det vill säga frikyrkorörelsen, nykterhetsrörelsen och arbetarrörelser som till exempel fackföreningar och socialdemokratiska föreningar (Blomdahl, 1990; Gustavsson, 1992; Johansson, 1991). De tioalet studieförbund som har Folkbildningsförbundet som samarbetsorgan är organisationer inom svensk folkbildning, som anordnar och främjar cirkelverksamhet och annan bildningsverksamhet (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b; Furuland, 2004). Folkbildningsförbundets uppgift är att bättra på studieförbundens ställning i samhället genom omvärldsanalys, kommunikation och samverkan (Folkbildningsförbundet, 2004). Det är studieförbundens medlemmar samt bidragsgivarna staten och kommunerna som har inflytande över hur och med vad studieförbunden jobbar med (SOU1996:127). Det är studieförbunden som utför det mesta av folkbildningen i Sverige och ofta är studieförbunden kopplade till de stora folkrörelserna som finns idag. Förenklat sett så har alla stora folkrörelseorganisationerna egna studieförbund (SOU1996:127).

3.4 ABF

Studieförbundet ABF, Arbetarnas Bildningsförbund, startade sin verksamhet den 16 november 1912 och ABF bildas av organisationer med samma värderingar som ABF (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d; Johanson, 1992; SOU1996:127). Som riksförbund var det ABF:s uppgift att samordna medlemsorganisationernas utbildningsverksamhet (Johanson, 1992).

Bland de idag 60 medlemsorganisationerna finner man arbetarrörelsens politiska och fackliga grenar, hyresgäströrelsen, föreningar för invandrare, handikappade och pensionärer, till exempel KF, Socialdemokraterna, Unga Örnar, De Handikappades Riksförbund, PRO, HSB, Riksbyggen med flera (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b; Arbetarnas bildningsförbund, 2004d; Johansson, 2004; Johanson, 1992). Förutom medlemsorganisationer så har ABF samarbetsavtal med 52 andra organisationer (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d).

ABF är det äldsta och största studieförbundet i Sverige med 109 lokala avdelningar, 15 distrikt och 30 000 ledare för studiecirkel (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b; Arbetarnas bildningsförbund, 2004d). År 2003 hade ABF nästan 700 000 studiecirkeldeltagare, 100 000 studiecirkel och nära fyra miljoner kulturarrangemangsbesökare (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d).

ABF håller på med mycket verksamhet, bland annat kan nämnas studiecirkel, arrangemang, föreläsningar, böcker, filmer, internationell verksamhet, vuxenutbildning, ABF-skolan, kultur, stipendier, litteraturpriser, konferenser, DVS (det virtuella studierummet), kulturskrift, ABF-högskolan med mera. Staten och vissa kommuner ger sedan 1947 bidrag till ABFs verksamhet (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d; Törnqvist, 2002).

3.5 Studiecirkel

Studiecirkeln är ett svenskt särdrag som Oscar Olsson, ”studiecirkelns fader”, introducerad år 1902 i folkbildningsarbetet (Byström, 1978; Johansson, 1995; Törnqvist, 2002; Nationalencyklopedin, 2004b). Innan 1900-talet fanns det diskussionsklubbar som man kan säga var föregångaren till studiecirkeln (Johansson, 1995). Den nya tanken var bland annat att kombinera läsecirkel, lånebibliotek och studiecirkel, men det speciella med studiecirkeln var att den skulle ledas demokratiskt av en cirkeldeltagare och inte av en lärare (SOU1996:127; Törnqvist, 2002). Sedan dess har studiecirkeln banat vägen för demokratikampen och skapat en av världens starkaste folkrörelser (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d). En undersökning av Utbildningsdepartementet (SOU1996:159) visar att $\frac{3}{4}$ av svenskarna mellan 18 och 75 år har någon gång gått en studiecirkel och 40 % har deltagit i en cirkel de senaste 3 åren.

Skälen till att folk deltar i studiecirkel är bland annat törst efter kunskaper, för att samtala om viktiga ämnen, intress fördjupning, komplement till andra utbildningar, berika sin fritid och den sociala samvaron (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d; Gougoulakis, 2001; Sköld, 1993; SOU 1996:47; SOU1996:127). För att starta en studiecirkel kontaktar man först ABF. Sedan gör man en studieplan och väljer studiematerial, fyller i en anmälningsblankett och till sist måste man bli registrerad och godkänd (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b). En studiecirkel kan handla om de mest skiftande ämnen, men de ska ge personlig utveckling, träna samarbete och få människor att fungera bättre som person (Byström, 1978; SOU1996:127).

Man samarbetar, hjälps åt och utnyttjar varandras erfarenheter i sökandet efter kunskap på ett fritt och frivilligt sätt som en kamratgrupp (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b; SOU1996:127; Törnqvist, 2002). Tillsammans väljer man hur cirkeln ska fungera och vad man ska lära sig (SOU1996:127). Ledaren fungerar som en vägledare, samtalsledare och inspiratör för resten av gruppen. Ledaren är inte någon som för vidare sin kunskap (Arbetarnas bildningsförbund, 2004b; Byström, 1978; Johansson, 1995; SOU1996:127). En undersökning visar att hälften av cirkeldeltagarna tycker att upprätthållare av ordningen är ledarens viktigaste roll och en tredjedel att undervisningsskickligheten är viktigast (Sköld, 1993). Ofta fungerar det så att man läser hemma och sedan träffas och diskuterar. Då kommer man tillsammans djupare in i materialet (Johansson, 1995; Byström, 1978). Alla kan då aktivt vara delaktiga på samma villkor och ingen behöver vara underordnad (Törnqvist, 2002). Detta är även folkbildningens innebörd, att folket utbildar sig själv (Johansson, 1995; Gustavsson, 1992).

Tillsammans hade studieförbunden cirka 312 000 studiecirklar år 2003 med över 2,5 miljoner deltagare (Arbetarnas bildningsförbund, 2004d). En deltagare kan då ha varit med i flera cirklar, men man beräknar att alla fall över en miljon människor deltar i en studiecirkel (Byström, 1978).

3.6 Det virtuella studierummet

DVS är ett verktyg som med det fria kunskapssökandet i centrum möjliggör studiecirklar oberoende av tid och rum. Det är också ett kommunikationsstöd för vanliga studiecirklar, för att utbyta tankar med liknande cirklar. Det som skiljer DVS från vanlig e-learning är att i DVS bestämmer cirkeldeltagaren och cirkelledaren tillsammans upplägg och innehåll (Arbetarnas bildningsförbund, 2004a; Lyles, 2002; Oljons, 2002). Den webbaserade mötesplatsen, pedagogiska plattformen och komplementet för studiecirklar ger nya möjligheter att på ett enkelt, flexibelt och lättillgängligt sätt driva cirklar, att gemensamt kunna utarbeta material samt söka information och kunskap. DVS är även till för dem som vill och behöver använda IT (Arbetarnas bildningsförbund, 2002a; Arbetarnas bildningsförbund, 2004c; Oljons, 2002). DVS är en plattform för folkbildningen och behovsriktad lärande som ingår i en IT-plan för en gemensam IT-lösning inom ABF (Arbetarnas bildningsförbund, 2002a; Arbetarnas bildningsförbund, 2003; Bengtsson, (red.) 2002). DVS är som vilket annat inlärningsverktyg som helst såsom litteratur, bibliotek, en projektor och så vidare som är utvecklat för att även människor med funktionshinder ska kunna använda det, till exempel med hjälp av talsyntes, kontraster och stödlinjer (Arbetarnas bildningsförbund, 2004c; Oljons, 2002).

För att använda DVS måste man ha en e-postadress och bli registrerad i DVS av någon ABF-avdelning. DVS ersätter dock inte den traditionella studiecirkeln. (Arbetarnas bildningsförbund, 2004a). Cirkelledaren kan i DVS få statistisk information som att kunna se när en cirkeldeltagare senast varit inloggad i DVS, samt se historiken i diskussionsforumet. Detta hjälper cirkelledaren att se om alla är med i diskussionen (Arbetarnas bildningsförbund, 2002b). I DVS finns ett "bibliotek" som är gemensamt för alla registrerade i DVS, en "bokhylla" för studiecirkeln och egen personlig "bokhylla". I dessa kan man spara material, rapporter, studiehandlingar, anteckningar, länkar mm (Arbetarnas bildningsförbund, 2002b; Oljons, 2002). Det finns även möjlighet till en egen hemsida för cirkeln där cirkeldeltagarna kan presentera sig själva (Oljons, 2002). För vidare beskrivning av DVS, se Bilaga 2; Beskrivning av Det Virtuella Studierummet.

4 Resultat och analys

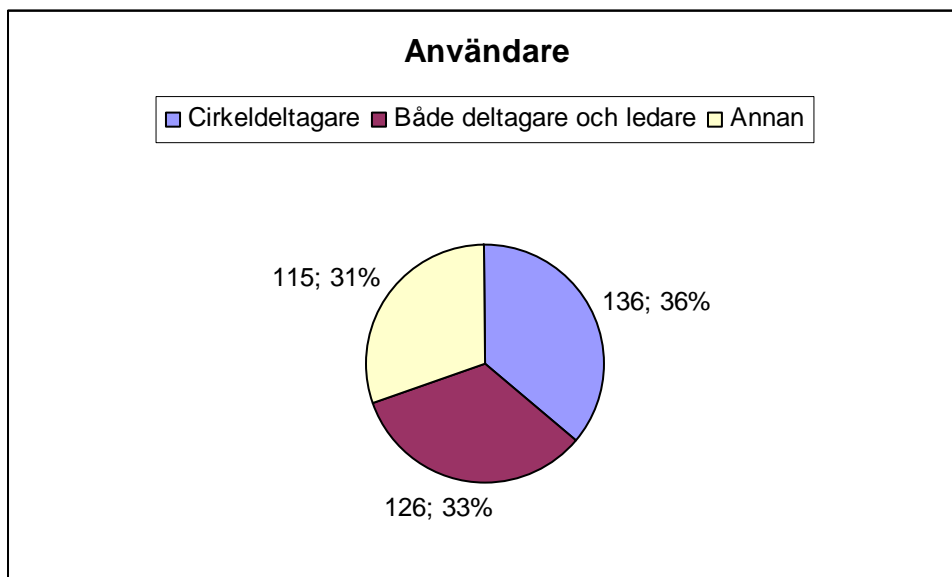
I detta avsnitt redovisas resultatet och analysen av enkäten. Redovisningen av resultatet och analysen följer samma struktur som enkäten. Det vill säga att varje fråga behandlas separat. Vi avslutar med en samlad analys om den typiska användaren av DVS.

4.1 Genomgång av svaren

1. Användare

Första frågan handlade om vad man var för typ av användare i DVS.

Typkategorierna var: Cirkeldeltagare, Cirkelledare, Både cirkeldeltagare och cirkelledare eller Annan. Det var fasta svarsalternativ och man kunde bara fylla i ett alternativ. Valde man alternativet Annan kunde man i en textruta fylla i vad man ansågs sig vara för annan typ av användare. Syftet med frågan var att ta reda på vem som använde sig mest av DVS och om det fanns några tydliga skillnader mellan de olika typerna av användare.

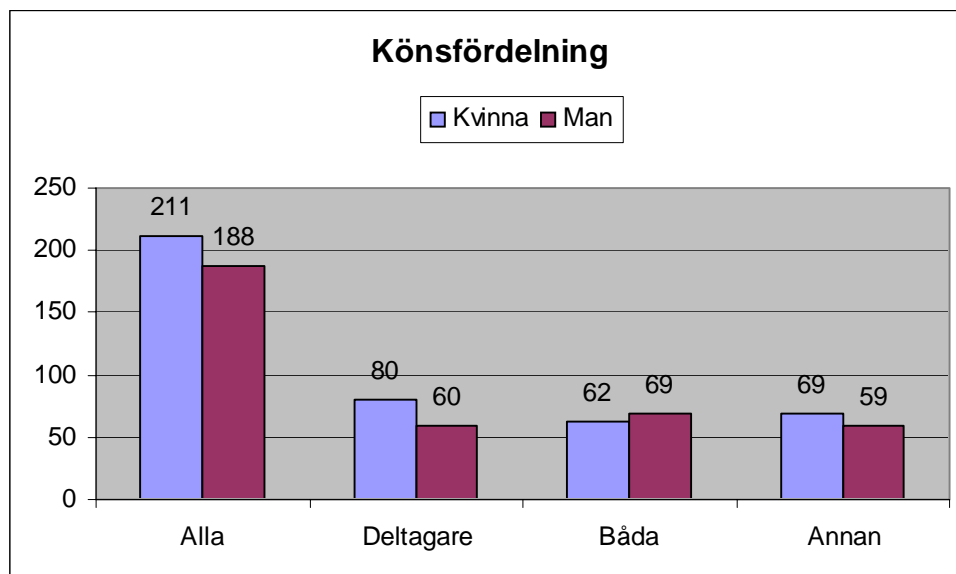
Figur 4.1, Användare

Både deltagare och ledare avser; cirkeldeltagare och cirkelledare

Om man slår samman kategorierna; Både deltagare och ledare med Cirkelledare, kan man se att fördelningen, cirkelledare, cirkeldeltagare och Annan är jämn då varje kategori utgör cirka en tredjedel. Anledningen till att vi slog samman de två kategorierna var för att vi anser att om man både är en deltagare och ledare är man i första hand ändå ledare. Vid genomgången av det man angivit i Annan fann vi att över hälften av (128st) angivit att de var anställda inom ABF eller tillhörande medlemsorganisation (figur 4.1).

2. Kön

Vi tog reda på könsfördelningen i andra frågan och svarsalternativen var fasta. Syftet med frågan var att ta reda på om det fanns några tydliga skillnader mellan könen.

Figur 4.2, Könsfördelning

Båda avser; både cirkeldeltagare och cirkelledare

Deltagare avser; cirkeldeltagare

Annan avser; annan typ av användare än cirkeldeltagare och cirkelledare

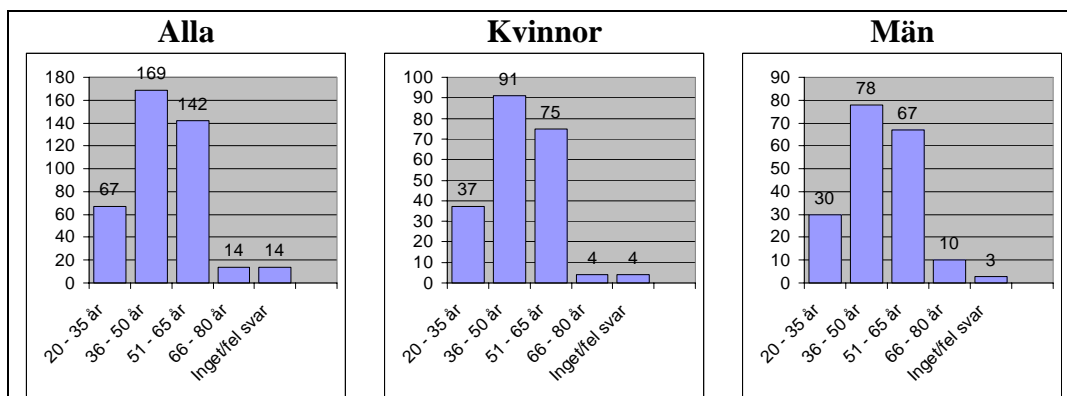
Det var sju stycken som inte svarade på frågan. Om man tittar på alla som svarat så var könsfördelningen 53 % kvinnor (211st) och 47 % män (188st), könsfördelningen om man tittade enbart på Cirkeldeltagarna 57 % kvinnor (80st) och 43 % män (60st), könsfördelningen mellan de som är Både cirkeldeltagare och cirkelledare 47 % kvinnor (62st) och 53 % män (69st), könsfördelningen på de som angett Annan typ av användare var 54 % kvinnor (69st) och 46 % män (59st) (Figur 4.2). Fördelningen mellan män och kvinnor är ganska jämn.

3. Ålder

Tredje frågan gällde ålder. Vi valde att inte klassificera åldrarna utan respondenten fick ange sin ålder som ett öppet svar.

Borttaget	1
Inget svar	13
Högsta	78
Lägsta	21
Medel	47,03
Median	47
Standardavvikelse	10,98

Figur 4.3, Ålder (tabell)

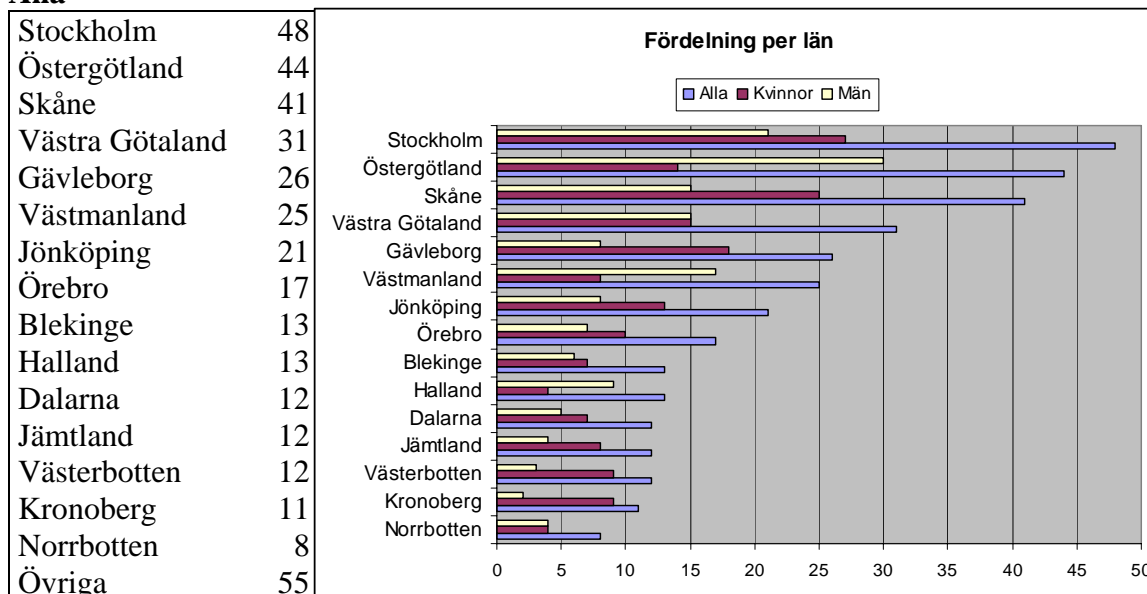
Figur 4.4, Ålder (stapeldiagram)

Medelåldern ligger på 47 år liksom medianen vilket tyder på att materialet är normalfördelat. Vi har en standardavvikelse på cirka tio år, vilket innebär att de flesta som svarat är mellan 37 och 57 år (Figur 4.3).

4. Län

I fjärde frågan tog vi reda på vilket län respondenten är bosatt. Syftet med frågan var om vi kunde se några tydliga skillnader i den geografiska spridningen.

Alla

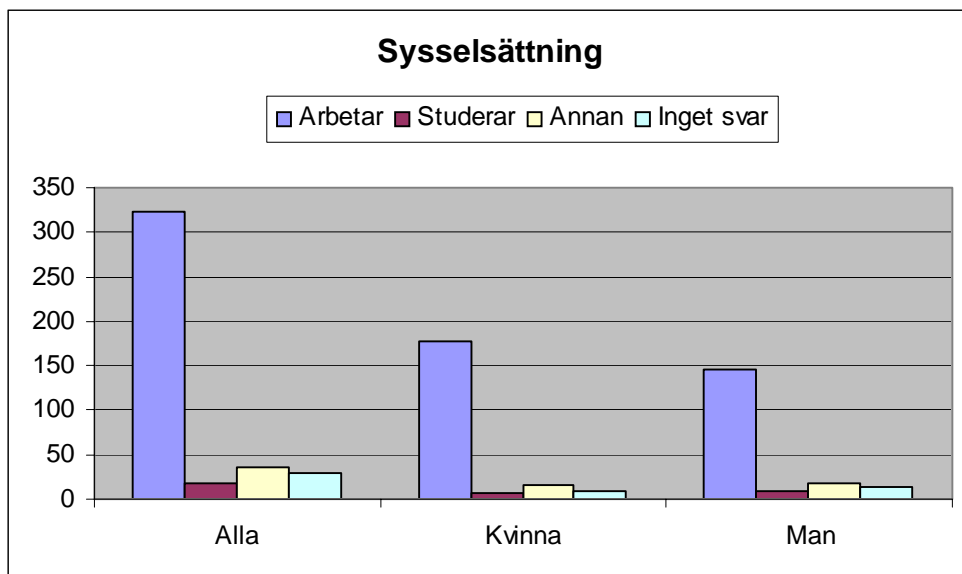

Figur 4.5, Län (tabell & stapeldiagram)

13 valde att inte svara. Södra och mellersta Sverige är överrepresenterat. Vissa län finns inte representerat, men en del svar var svårtolkade därav kategorin övriga. Vi fann att vi även fått svar från Norge och Finland (Figur 4.4).

5. Sysselsättning

I femte frågan ville vi ta reda på den huvudsakliga sysselsättningen. Svartalternativen var fasta. Alternativen var Arbetar, Studerar, Annan och man kunde bara fylla i ett alternativ. Valde man Annan kunde man själv fylla i vad man hade för annan typ av sysselsättning.

Figur 4.6, Sysselsättning

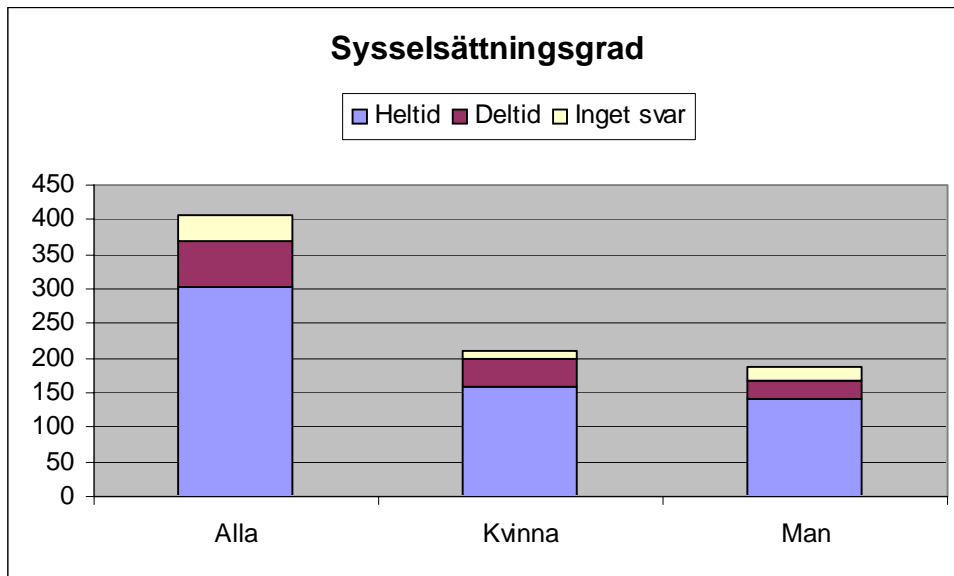
Fördelningen blev ojämn av alla som svarat Arbetade 80 % (324 st), 4 % (17 st) studerade, 9 % (35 st) hade Annan form av sysselsättning. Vid genomgången om vad respondenterna svaret på alternativet annan fann vi att de flesta var pensionärer eller arbetslösa. Fördelningen mellan män och kvinnor var relativt lika (Figur 4.5).

6. Yrke/typ av utbildning

Syftet med fråga sex var att det skulle vara en följdfråga till föregående fråga. Hade man valt alternativet Arbetar skulle man här kunna ange yrke och hade man valt Studerar kunde man ange typ av utbildning. Det var ett öppet svar och 44 stycken valde att inte svara. Vidare var informationen inte tillräcklig för att göra klassificeringar då svaren var svårtolkade. Det fanns svar som ombudsman, funktionär och verksamhetsansvarig för att ge några exempel.

7. Sysselsättningsgrad

I sjunde frågan var syftet ta reda på i vilken utsträckning man var sysselsatt och det var fasta svarsalternativ. Alternativen var Heltid, Deltid.

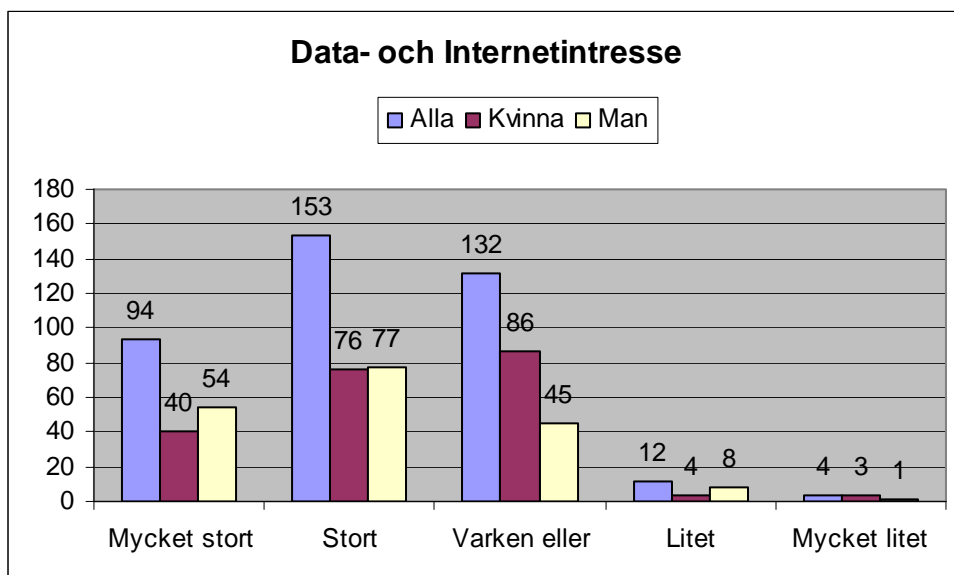

Figur 4.7, Sysselsättningsgrad

Här kunde man se att de allra flesta jobbade Heltid 74 % (302) och 17 % (67) Deltid. Det var 37 stycken som inte svarade på frågan. Vi kan se att fördelningen mellan män och kvinnor är jämn med avseende på heltidssysselsättning (Figur 4.6).

8. Data och Internetintresse

På fråga åtta fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om hur stort deras intresse är för datorer och Internet. Det var fem fasta svarsalternativ och man kunde bara ange ett alternativ. Alternativen var Mycket stort, Stort, Varken stort eller litet, Mycket litet.

Figur 4.8, Data- och Internetintresse

Här valde tolv att inte svara. Av alla som svarat (394st) angav 24 % att intresset var Mycket stort, 39 % angav att intresset var stort, 33 % angav att intresset var Varken stort eller litet, 3 % att intresset var litet, 1 % att intresset var mycket litet (Figur 4.7).

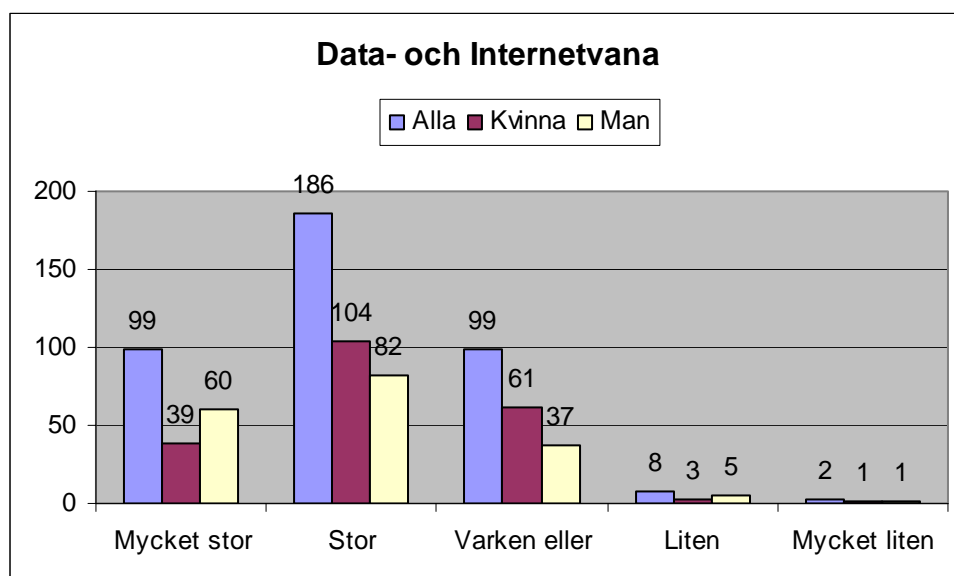
Om man tittar på samma sätt på andelen kvinnor cirka 53 % (209st) som svarat kan man se att cirka 19 % angav att intresset var Mycket stort, cirka 36 % att intresset var Stort, cirka 41 % att intresset var Varken stort eller litet, cirka 2 % att intresset var Litet och cirka 1 % att intresset var Mycket litet (Figur 4.7).

Om man tittar på andelen män 47 % (185st) som svarat kan man se att 29 % angav att intresset var Mycket stort, 42 % att intresset var Stort, 24 % att intresset var Varken stort eller litet, 4 % att intresset var Litet, 1 % att intresset var Mycket litet (Figur 4.7).

Intresset för datorer och Internet var stort eller mycket stort, detta gäller vare sig man är kvinna eller man. Anmärkningsvärt att så få har svarat att intresset skulle vara litet eller mycket litet (Figur 4.7).

9. Data och Internetvana

På fråga nio fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om hur stor deras vana är för datorer och Internet. Det var fem fasta svarsalternativ och man kunde bara ange ett alternativ. Alternativen var Mycket stor, Stor, Varken stor eller liten, Mycket liten.

Figur 4.9, Data- och Internetvana

Här valde tretton att inte svara. Av alla som svarat (393st) angav 25 % att vanan var Mycket stor, 47 % att vanan var Stor, 25 % att vanan var Varken stor eller liten, 2 % att vanan var Litet och 1 % att vanan var Mycket liten (Figur 4.8).

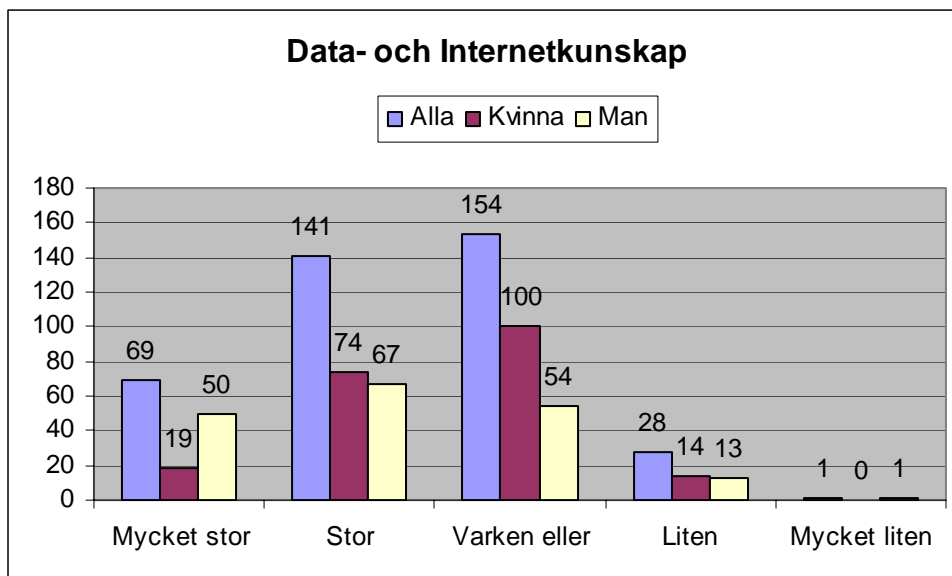
Om man tittar på samma sätt på andelen kvinnor 53 % (208st) som svarat kan man se att 19 % angav att vanan var Mycket stort, 50 % att vanan var Stor, 29 % att vanan var Varken stor eller liten, 1 % att vanan var Litet och 1 % att vanan var Mycket liten (Figur 4.8).

Om man tittar på andelen män 47 % (185st) som svarat kan man se att 32 % angav att vanan var Mycket stor, 44 % att vanan var Stor, 20 % angav att vanan var Varken stor eller liten, 3 % att vanan var Litet och 1 % att vanan var Mycket liten (Figur 4.8).

Vanan vid datorer och Internet var stor eller mycket stor, detta gäller vare sig man är kvinna. Anmärkningsvärt även här att så få har svarat att vanan skulle vara liten eller mycket liten (Figur 4.8).

10. Data och Internetkunskap

På fråga tio fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om hur stor deras kunskap är om datorer och Internet. Det var fem fasta svarsalternativ och man kunde bara ange ett alternativ. Alternativerna var Mycket stor, Stor, Varken stor eller liten, Mycket liten.

Figur 4.10, Data- och Internetkunskap

Här valde fjorton att inte svara. Av alla som svarat (392st) angav 18 % att kunskapen var Mycket stor, 36 % att kunskapen var stor, 39 % att kunskapen var Varken stor eller liten, 7 % att kunskapen var Liten och 0 % att kunskapen var Mycket liten (Figur 4.9).

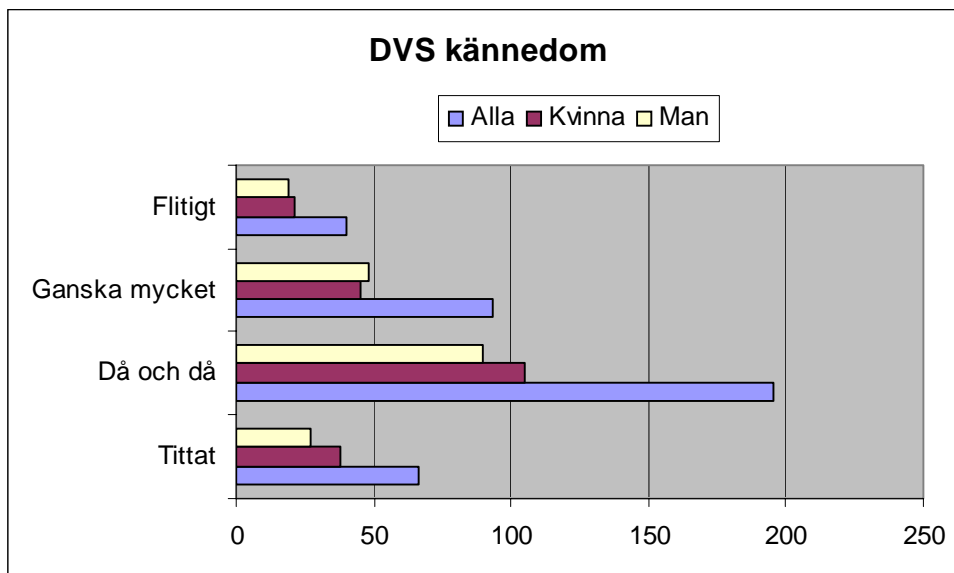
Om man tittar på samma sätt på andelen kvinnor 53 % (207st) som svarat kan man se att 9 % angav att kunskapen var Mycket stor, 36 % att kunskapen var Stor, 48 % att kunskapen var Varken stor eller liten, 7 % att kunskapen var Liten och 0 % att kunskapen var Mycket liten (Figur 4.9).

Om man tittar på andelen män 47 % (185st) som svarat kan man se att 27 % angav att kunskapen var Mycket stor, 36 % att kunskapen var Stor, 29 % angav att kunskapen var Varken stor eller liten, 7 % att kunskapen var Liten och 1 % att vanan var Mycket liten. (Figur 4.9)

De flesta tycker sig ha, mindre kunskap om datorer och Internet än om man jämför med vana och intresse. Trots en ökning så är det anmärkningsvärt även här, att så få har svarat att vanan skulle vara liten eller mycket liten (Figur 4.9).

11. Hur väl känner du till DVS?

På fråga elva fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om hur väl de känner till DVS. Syftet med frågan var få mer kunskap om hur ofta respondenterna använder sig av DVS. Det var fyra fasta svarsalternativ och man kunde bara ange ett. Alternativen var: Jag har bara varit inne och tittat, Jag använder det då och då, Jag har varit där ganska mycket, Jag använder det flitigt. Förkortningar av alternativen har använts i (Figur 4.10).

Figur 4.11, DVS kännedom

Flitigt avser; Jag använder det flitigt

Ganska mycket avser; Jag har varit där ganska mycket

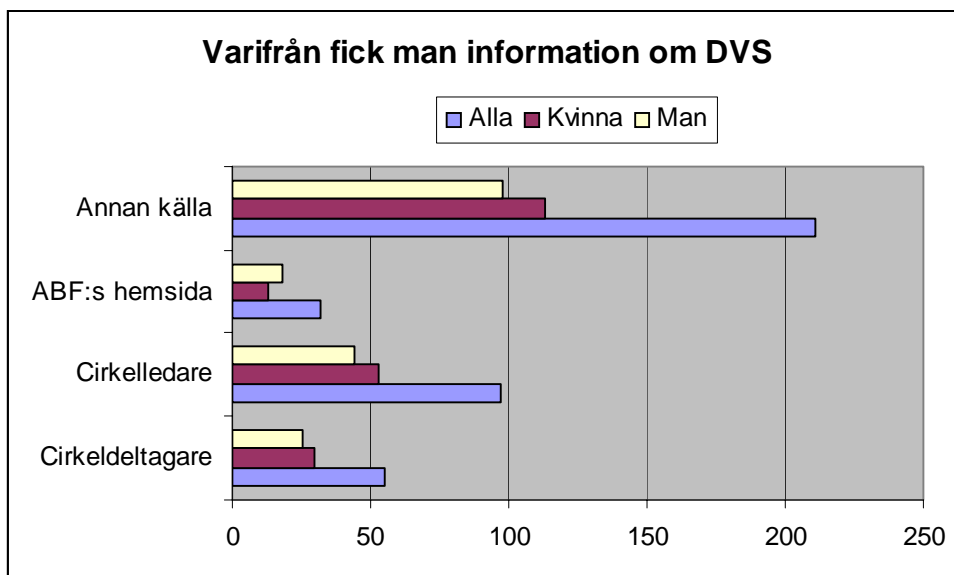
Då och då avser; Jag använder det då och då

Tittat avser; Jag har bara varit inne och tittat

Här valde tolv att inte svara. Den övervägande delen har svarat att de använder sig av DVS då och då (Figur 4.10).

12. Hur har ni fått information om DVS?

På fråga tolv fick respondenten uppge om var de fått information kring DVS. Syftet var att kunna se hur informationen spridits. Det var fyra fasta svarsalternativ. Alternativen var Cirkeldeltagare, Cirkelledare, ABF:s hemsida, Annan källa. Valde man Annan källa kunde man ange från vem.

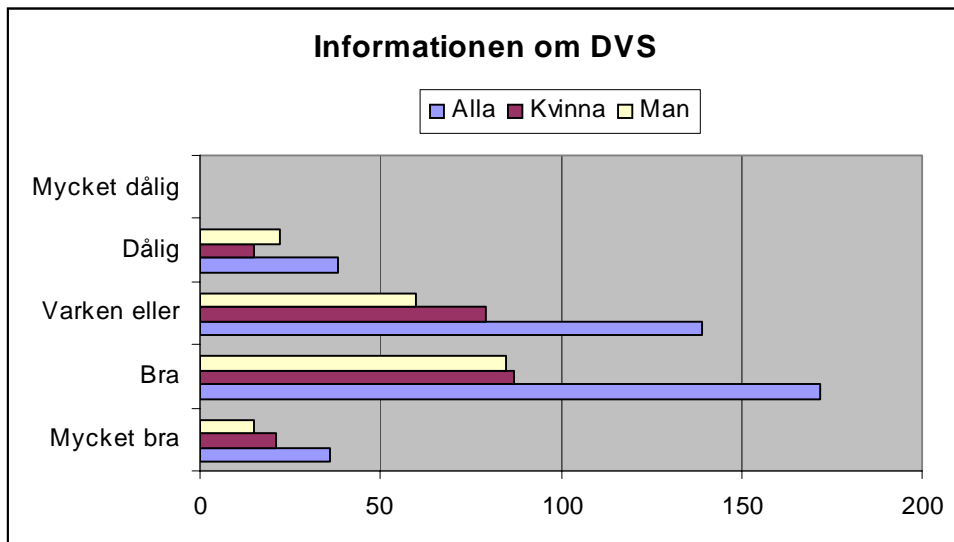

Figur 4.12, Varifrån fick man information om DVS

Här valde elva att inte svara. Den övervägande delen av respondenterna angav Annan källa som var ett öppet alternativ, analyserar man resultaten så har de flesta svarat att de fått informationen internt inom ABF. Då vi i fråga ett kunde utläsa att en stor del av de som svarat var anställda inom ABF eller tillhörande medlemsorganisationer förefaller detta logiskt (Figur 4.11).

13. Hur tycker ni att information om DVS utformning, funktioner och användning har varit?

På fråga tretton fick respondenten ange hur de upplevt informationen kring DVS med avseende på grafiskutformning, funktionalitet och användarvänlighet. Det var fyra fasta svarsalternativ man kunde bara ange ett alternativ. Alternativen var Mycket bra, Bra, Varken bra eller dålig, Dålig och Mycket dålig.

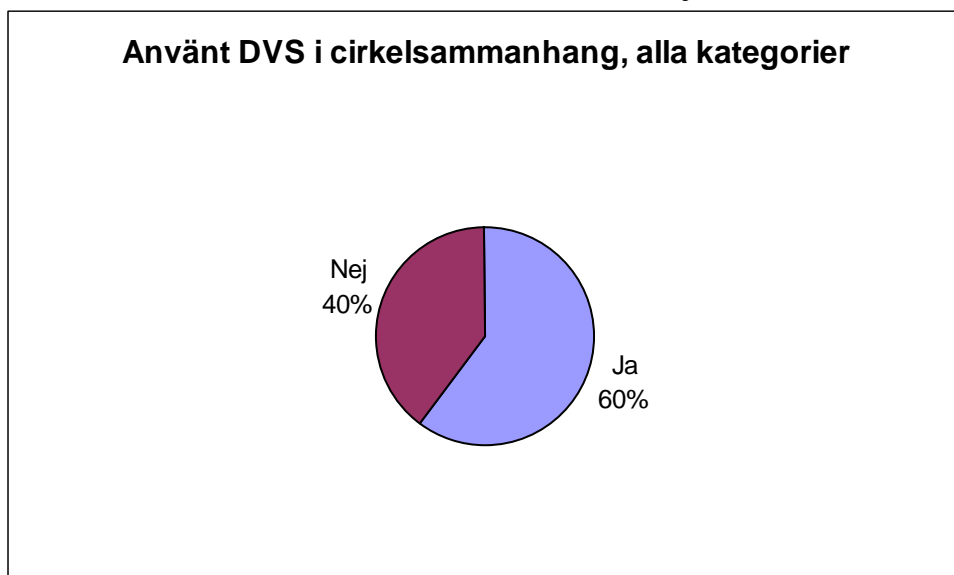

Figur 4.13, Informationen om DVS

Här valde tjugoen att inte svara. De flesta ansåg att informationen varit bra, men en ganska stor del av respondenterna hade ingen uppfattning. Fördelningen mellan män och kvinnor var relativt lika (Figur 4.12).

14. Har du någon gång använt DVS i cirkelsammanhang?

På fråga fjorton fick respondenten ange svar om den använt sig av DVS inom en studiecirkel. Två fasta alternativ, vilka var Ja eller Nej.

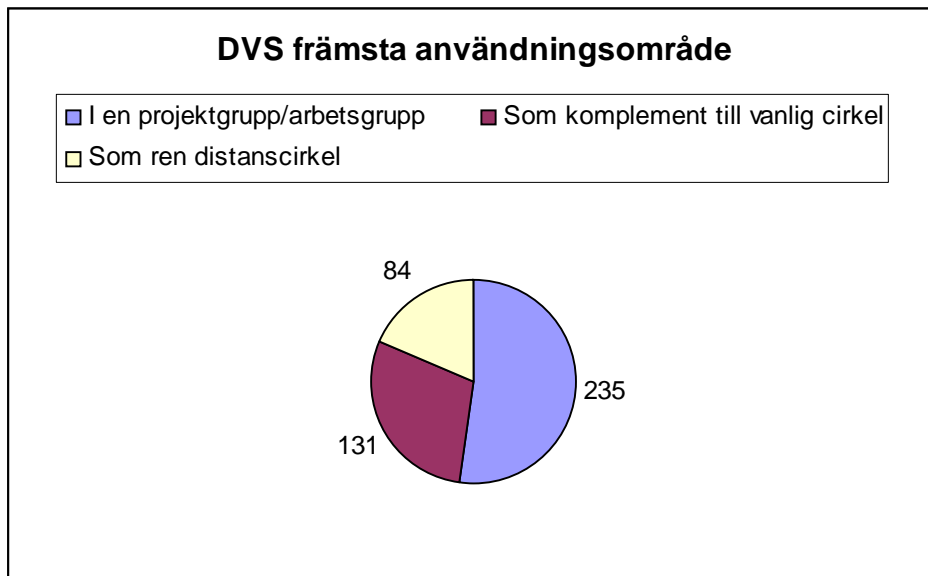

Figur 4.14, Använt DVS i cirkelsammanhang

Här valde arton att inte svara. Kvinnorna svarade 61 % Ja och 39 % Nej och männen 60 % Ja och 40 % Nej. Det är en relativt jämn könsfördelning även i detta sammanhang (Figur 4.13).

15. Hur använder du DVS främst?

På fråga femton fick respondenten ange det svar om hur man främst använt sig av DVS. Möjlighet fanns att fylla i mer än ett svarsalternativ. Alternativen var: I en projektgrupp/arbetsgrupp, Som komplement till vanlig cirkel, Som ren distanscirkel.

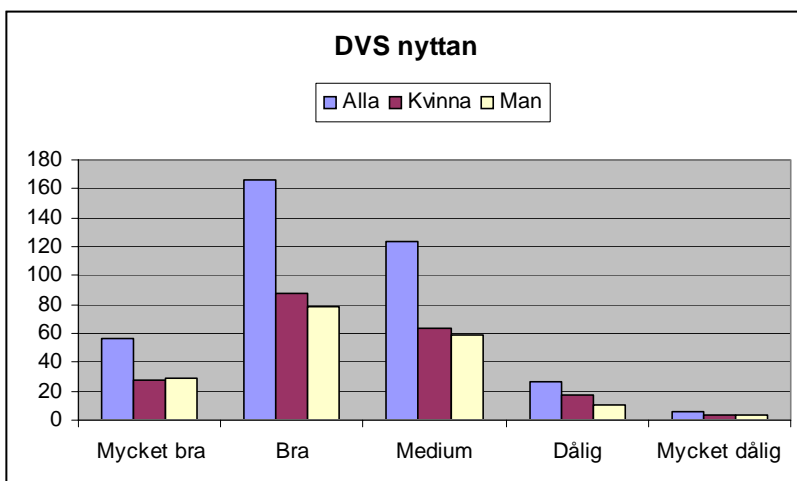

Figur 4.15, DVS främsta användningsområde

Här valde sextio stycken att inte svara vilket man får anse är många. Det var flera som angett svaren i kombination med varandra vilket gjorde det svårt att analysera. Ungefär hälften av de som svarat säger att de använder DVS i en projektgrupp/arbetsgrupp. Lite över hälften av alla som överhuvudtaget svarat på enkäten (215 av 406) svarar att de använder DVS i cirkelsammanhang (Figur 4.14).

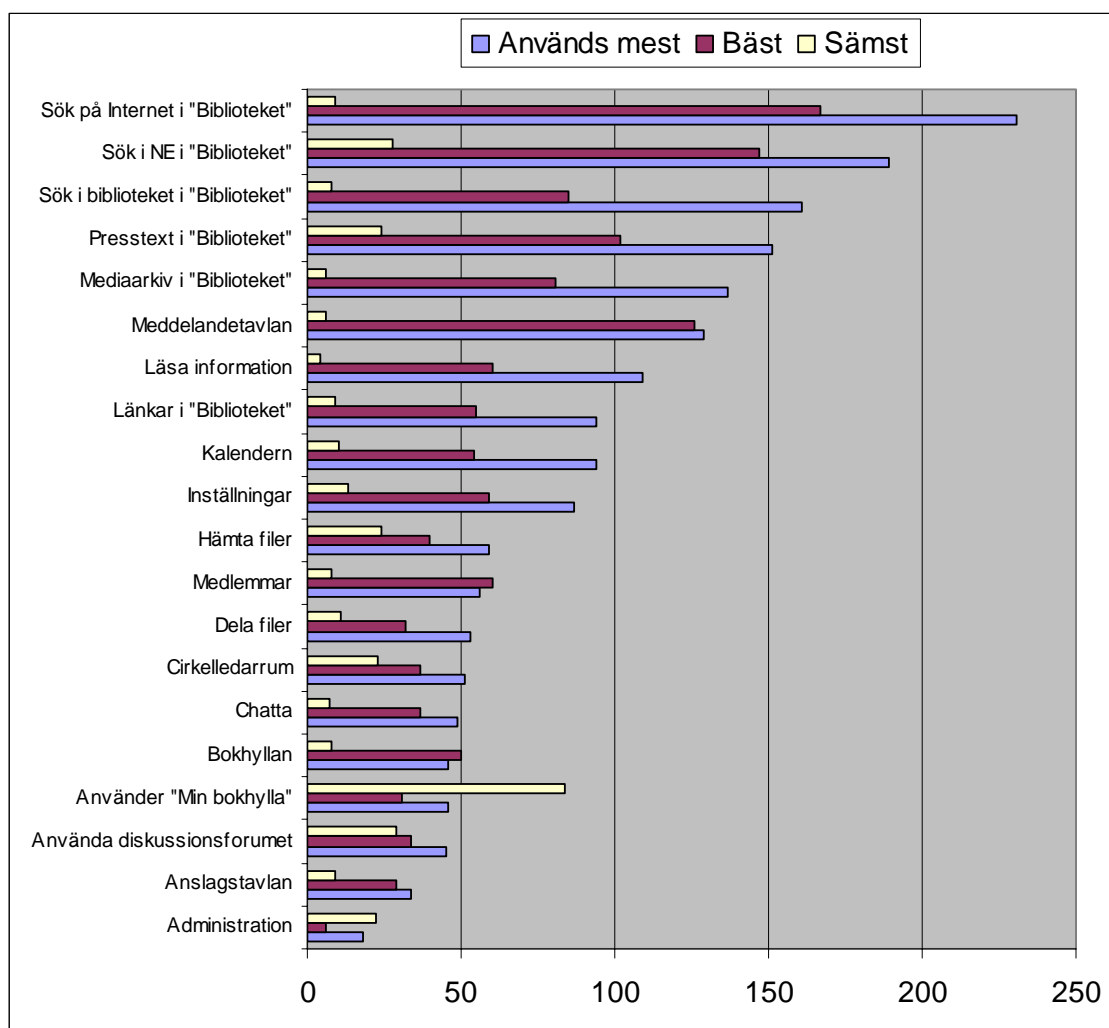
16. Hur upplevde du nyttan med DVS

På fråga sexton fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om hur de upplevde nyttan med DVS. Det var fem fasta svarsalternativ och man kunde bara ange ett. Alternativen var Mycket bra, Bra, Medium, Dålig, Mycket dålig.

Figur 4.16, DVS nytta

Här valde tjugonio stycken att inte svara. De flesta ansåg att de haft nytta av DVS (Figur 4.15).

Figur 4.17, Bästa funktionaliteten i DVS

17. Vad i DVS använder du i huvudsak

På den här frågan fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om vilka funktioner de främst använder i DVS. Det var tjugo fasta svarsalternativ och man kunde ange flera alternativ. För en närmare förklaring över de olika alternativen i Fråga 17-19 se Bilaga 2, Beskrivning över det virtuella studierummet.

De 5 val som fått flest val är Anslagstavlan, Diskussionsforum, Läsa info, Bokhyllan, Medlemmar och Söka i NE, Nationalencyklopedin (Figur 4.15).

18. Vilka delar i DVS anser du är bäst

På den här frågan fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om vilka funktioner de tycker är bäst i DVS. Det var tjugo fasta svarsalternativ och man kunde ange flera alternativ.

Här har samma fem val som i fråga 17 fått flest val, det vill säga Anslagstavlan, Diskussionsforum, Läsa info, Bokhyllan, Medlemmar och Söka i NE, Nationalencyklopedin (Figur 4.15).

19. Vilka delar i DVS anser du är sämst

På den här frågan fick respondenten ange det svar som låg närmast deras uppfattning om vilka funktioner de tycker är sämst i DVS. Det var tjugo fasta svarsalternativ och man kunde ange flera alternativ.

De fem val som fått flest val är Chatta, Kalendern, Diskussionsforum, Dela filer och Bokhyllan (Figur 4.15). 342 stycken val hade kryssats för och av dem var 84 kryss på chatten, de andra funktionerna fick alla mindre än 30. Att chatten fick så många kryss kan vi bara spekulera kring. Det kan bero på att det är för få som använder chatten och att det då inte ger någonting att sitta och chatta med sig själv. Det kan även bero på att alldeles för många chattar samtidigt i en diskussion eller att ämnena som diskuteras inte är aktuella eller passande för den som tycker chatten är dålig. Det kan även bero på att en viss funktionalitet saknas eller är felaktig, att det uppstår en fördröjning som påföljd att kommunikationen inte sker i realtid. Vi har en erfarenhet också att man inom en grupp kanske bestämmer att man ska "ses" på chatten en viss tid och diskutera ett visst ämne och det kanske inte kan uppfattas som att mediet är fritt och frivilligt. Kalendern tyckte 29 respondenter var dålig i DVS. Om vi antar att kalendern mest används i projektgrupp/arbetsgrupp och för att sammankalla till ett möte, finns det kanske bättre lösningar för det ändamålet. Ett syfte med att ha många funktioner under en plattform är att man slipper använda flera verktyg och fungerar inte de frekvent använda funktionerna i plattformen, är detta naturligtvis inte bra. Diskussionsforum hade 28 respondenter sagt att de tyckte var dåligt medan 147 stycken (se ovan) tyckte den var bra, detta är motstridiga siffror men likväl var det 28 personer som tyckte diskussionsforumet var det sämsta i DVS. Orsakerna till det kan vara som vi beskrev ovan om chatten, ibland kan diskussioner ha en ganska dålig kvalitet.

20. Hur skulle du med tre ord sammanfatta DVS?

Det var en öppen fråga och 113 respondenter valde att inte svara. De flesta som svarade valde positiva ord som bra, flexibelt, enkelt och lätt. Att man beskriver att DVS är enkelt, lätt men också flexibelt, visar på ett gott betyg för DVS, då flexibla system ofta rent allmänt är komplicerade, enligt vår uppfattning.

21. Vilka tre saker saknar du i DVS?

Detta var också en fråga med öppet svar och hela 211 respondenter valde att inte svara. Frågan var kanske svår eller känslig. De som svarat nämnde att det är för få användare i DVS, Allmän utveckling av DVS och Anpassningar. Det fanns bara plats för 3*25 tecken varför det kanske var lite svårt att utveckla svaren, ofta när man vill kritisera vill man linda in det man menar och med för lite utrymme att göra det på väljer man kanske att avstå från att yttra sig.

4.2 Samlad analys

Vem är den typiska användaren av DVS?

Den typiska användaren av DVS är endera en man eller kvinna samt är antingen en cirkeldeltagare, cirkelledare eller anställd av ABF. Han eller hon är runt 47 år, bor i södra eller mellersta Sverige. Användaren arbetar heltid och har ett stort intresse för datorer och Internet, han eller hon anser sig ha stor vana av detsamma men anser att kunskapen är lite mindre än vanan.

Hur och när används DVS och till vad?

Den typiska användaren av DVS, använder DVS då och då och främst i projektgrupp/arbetsgruppssammanhang. Det man mest använder DVS till är för att läsa notiser på anslagstavlan och läsa annan information men man använder också diskussionsforumet till stor del.

Vad tycker den typiska användaren om DVS?

Den typiska användaren av DVS upplevde en bra nytta med DVS. Information om DVS fick man genom någon anställd på ABF och man tycker att information om DVS utformning, funktioner och användning har varit bra. Man tycker att DVS är enkelt och flexibelt men man tycker att de är för få som använder DVS och man saknar en hjälpfunktion. Det man tycker är bäst med DVS är anslagstavlan, diskussionsforum och läsa information vilket överensstämmer vad man använder mest. Det finns inte mycket man tycker är dåligt med DVS men för att nämna något, så tycker man att chatten inte är så bra.

5 Diskussion

Under detta avsnitt kommer vi att reflektera kring våra frågeställningar där vi gör kopplingar till teori och resultat. Vi har i huvudsak valt att jämföra vårt resultat mot de studier som vi hittat och diskuterar kring detta.

5.1 Vad beror bortfallet på?

Vår webbenkät besvarades av cirka 400 personer och det var cirka 1300 personer som fick ett informationsmail om att den fanns. Man kan ha flera synpunkter på svarsbortfallet. Rent allmänt är inte svarsbenägenheten speciellt hög vid webbenkäter. En undersökning som Dataföreningen gjort med ungefär samma upplägg som vår hade ett gensvar på 50 % och det var de mycket nöjda med eftersom det enligt dem är ovanligt bra för den här typen av undersökningar (Berg, 2004). Det som inte framgår i artikeln som presenterade resultatet var hur länge webbenkäten fanns öppen för respondenterna. Vår webbenkät var öppen i sju dagar, vilket ger respondenterna en kort tid att svara. När man gör en studie som vår har man en kort tid på sig att bli färdig varför det är svårt att vänta med att få in resultatet. Vi är nöjda med antalet svar som vi fick. Vi har på varje enskild fråga ett visst bortfall av större eller mindre storlek. Det stora bortfallet här har varit på frågorna med öppna svar. Med det stora svarsbortfallet som ibland var lite drygt 100 stycken på vissa av de frågorna och med de mycket varierande svaren har det varit svårt för oss att göra kategoriseringar på vissa delar av materialet för att kunna presentera och eventuellt dra några slutsatser från det. Det som vi diskuterar här nedan är mer en känsla materialet ger oss och kan inte ses som absoluta sanningar. Här följer några områden som vi tycker är intressanta angående svaren.

5.2 Stämmer den positiva bilden av DVS?

Vår undersökning visar på att respondenterna är väldigt intresserade, har god vana och har stor kunskap om datorer och Internet. Vi tycker att det överlag är övervägande positiva svar på frågorna i enkäten. Detta tror vi kan bero på att IT-studier om IT-användningen tenderar att besvaras av de mest hängiva och aktiva användarna (Selg, 2002). När man presenterar resultatet i många undersökningar är siffrorna inte helt korrekta då man anger svaren i andelar och presenterar inte antalet som svarat och avrundar grovt, menar Håkan Selg (2002) som skrivit en rapport åt IT-kommissionen. Vad som kan vara faran med detta är att en studie ofta befäst i andra studier och då skapas en felaktig bild av vad man i IT-kommissionens rapport kallar ”icke-användarna”, det vill säga de som väljer ett annat sätt än IT-mediet. Vår enkät har ju trots allt gått ut till närmare 1300 DVS-användare och fått 400 svar. Vi kan inte svara på om de som inte svarat är ”icke-användarna” eller om de är användare som är negativt inställda till DVS. Man bör ta det i beaktande så vår undersökning inte skapar en felaktig bild av vem som använder DVS och vad de generellt tycker om det.

5.3 Vilka användningsområden har DVS?

På frågan om vad man anser sig vara för typ av användare av DVS svarade den övervägande delen av dem att de är cirkelledare eller cirkeldeltagare. Vi fick dock en stor grupp som angett alternativet annan. Det intressanta var att de angett att de hade anknytning till ABF eller andra medlemsorganisationer som anställd. Även på andra ställen i enkäten där man kunde ange frisvar fick vi intrycket av att respondenten var yrkesverksam inom ABF eller inom ABF:s organisationer. Bland annat var det många som angett att de var cirkeldeltagare men att de främst använt DVS i projektgrupp/arbetsgrupp. Detta har fått oss att tro att den övervägande delen av dem som svarat faktiskt arbetar åt ABF. Detta ser vi inte på något sätt som negativt, då DVS inte har särskilt många år på nacken och ny IT-användning tar tid att ta till sig. Ett av statens syften är också att folkbildningens verksamheter använder sig av IT och hit bör väl personer anställda av ABF eller de andra organisationerna ingå. Som vi ser det är det en förutsättning att verktyget används internt för att det ska spridas. Sen kan vi ha vissa egna betänkligheter huruvida DVS är ett bra verktyg för att driva projekt. Vi kan tycka att det saknas en hel del av den funktionalitet som man ofta hittar i system för att hantera projekt, till exempel hantering av vem som är ansvarig för en uppgift samt om och när den blir utförd. Det finns dock goda utvecklingsmöjligheter och huvudsaken är väl att verktyget används.

5.4 Hur sker informationsspridningen om DVS?

Vi ställde även en fråga om vart ifrån de fått information om DVS. Övervägande delen svarade att de fått informationen internt via ABF. Det verkar som att informationsspridningen startat internt inom ABF. I utredningen *Folkbildning i brytningstid* (SOU2004:30) säger de att endast 30 % av samtliga cirkelar inom studieförbunden har rekryterats genom annonser eller liknande. Huvuddelen av studiecirkelarna tog form inom ett av annat skäl existerande sammanhang, en förening eller en kamratgrupp av något slag. Vi tror att det som man benämner ett av annat skäl existerande sammanhang kan vara att man arbetar tillsammans. Vi anser att om man ska nå ut till den breda massan måste man göra större marknadsföringsinsatser.

5.5 Finns det några könsskillnader mellan användarna av DVS?

Om man tittar på statistik hämtat från *Folkbildning i brytningstid* (SOU2004:30) som finns angående könsfördelning på samtliga studieförbund och deras studiecirkelar, så var

det år 2002 drygt 60 % kvinnor och knappt 40 % män. Enligt den officiella statistiken där även cirkelledarna ingår var antalet kvinnor något lägre, strax under 60 %. Vår undersökning visar att fördelningen på män och kvinnor är jämn, det är dock något fler kvinnor som svarat. Det tolkar vi som ett lyckat resultat. Om man antar att de flesta som svarar på en enkät har en allmänt positiv inställning och att de är mest intresserade är det skönt att se att det är flera kvinnor än män som svarat.

5.6 Vilken ålder har användaren av DVS?

I den löpande statistiken över studieförbundens verksamhet har tidigare inte getts några uppgifter om deltagarna utöver fördelning på kön. Från 2002 finns därutöver en grov kategorisering efter ålder. Denna gäller dock inte den enskilde deltagarens ålder utan anger gruppens huvudsakliga ålder (SOU2004:30). Deltagarnas medelålder som gäller samtliga studieförbund var 47,8 år, ABF hade en medelålder på 55 år. Detta stämmer väl överens med resultatet av medelåldern från vår undersökning. Medelåldern ligger på 47 år liksom medianen vilket tyder på att materialet är normalfördelat. Vi har en standardavvikelse på cirka tio år, vilket innebär att de flesta som svarat är mellan 37 och 57 år. Vi har inte undersökt djupare i vårt material om det förekommer könsskillnader med avseende på ålder, då det mesta i vårt material inte visar på några större skillnader på något område. Det vi kan se är att de är ganska få av den yngre generationen som svarat på vår enkät, vilket vi tycker är tråkigt. Vi ser också en fara i att inte nå ut till yngre i ett framtida perspektiv.

5.7 När DVS människor i glesbygden?

Fördelar som framhållits med denna studieform är att vara fri från tvånget att gå till en bestämd studielokal för att studera, samt möjliggöra för glesbygdens invånare att delta i studier. Vi har i vår undersökning en dålig spridning geografiskt och då framförallt i de norra delarna av Sverige. Landström (2004) har även i sin undersökning kommit fram till att den nya tekniken nu finns och används på alla håll, även om glesbygdens villkor ofta är sämre än storstadens. Vi tror att det kan vara ett fenomen som andra att storstäder ligger lite före i utvecklingen och att användningen sedan sprider sig över Sverige.

5.8 Vilken sysselsättning har användaren av DVS

Enligt *Folkbildning i brytningstid* (SOU2004:30) står varannan cirkeldeltagare inom samtliga studieförbund utanför arbetslivet, antingen som studerande eller som pensionär. Största gruppen är pensionärerna med 35 % av deltagarna, fler bland kvinnorna. 20 % av deltagarna är studerande, något fler bland männen. I vår undersökning arbetar 80 % och av dem har 74 % svarat att de arbetar heltid, vilket är en markant skillnad. Vi tror att detta kan bero på att många av de som använder DVS deltar i studiecirkel genom sitt arbete.

5.9 DVS syfte och fortlevnad

De delar som används i DVS och hur DVS används i det stora hela tycker vi motsvarar det syfte som är tänkt med det virtuella studierummet inom folkbildningen med avseende på kommunikation.

”tekniken som används för att sprida, organisera och inhämta kunskap handlar ju också om kommunikation mellan människor. Detta är betydelsefullt att understryka inte minst i folkbildningens sammanhang.” (Landström, 2004, s.3)

Den viktiga frågan som vi anser är att man tar hänsyn till att sådan här projekt tar tid och att de är svåra att utvärdera. Då folkbildningen får minskade anslag för att driva projekt finns det en risk att man kan lägga ner vissa projekt innan man ger dem en ordentlig chans.

6 Slutsats

För att kontinuerligt få reda på hur DVS används, av vem och till vad och för att få reda på vad användaren tycker om DVS och vad som eventuellt kan förbättras, tycker vi att en webbenkät som alltid finns i DVS kunde vara bra. Vad vi kan utläsa av de svar vi fått på vår enkät används DVS idag främst som ett verktyg inom en projektgrupp eller arbetsgrupp och används främst av anställda inom ABF eller någon organisation knuten till ABF. Det främsta användningsområdet är för att ta del av information. De som använder verktyget tycker att DVS är bra men de tycker också att det är för få andra användare. En webbenkät på DVS skulle kunna ge den återrapportering som efterfrågas av staten det vill säga om deras syften med statsbidrag till folkbildningen med avseende på om det görs folkbildande insatser inom IT.

Vad vår undersökning visar är att DVS används lite som komplement till vanliga studiecirklar och till flexibelt lärande i det civila samhället. Vår tolkning av undersökning är att vi tycker att det är svårt att säga att man misslyckats att nå den civila befolkningen som står utanför arbetslivet av olika anledningar på grund av att projekt som ska leda till attitydförändringar tar mycket lång tid. DVS har bara varit i drift i fyra år och det är alldeles för kort tid för att säga om ett sådant stort projekt ska klassas som lyckat eller misslyckat.

6.1 Förslag på framtida forskning

Inom folkbildningen har man tänkt sig att kombinera den vanliga verksamheten med IT så att det demokratiska samtalet kan innefatta fler, till exempel med virtuella rum där man snabbt och enkelt kan nå varandra (Bengtsson, (red.) 2002; Folkbildningsrådet, 2001; Landström, 2004; SOU 2004:8). Det skulle därför vara väldigt spännande att se någon forskning som visar om virtuella studierum och andra IT-system verkligen kan gynna IT och demokrati.

7 Referenser

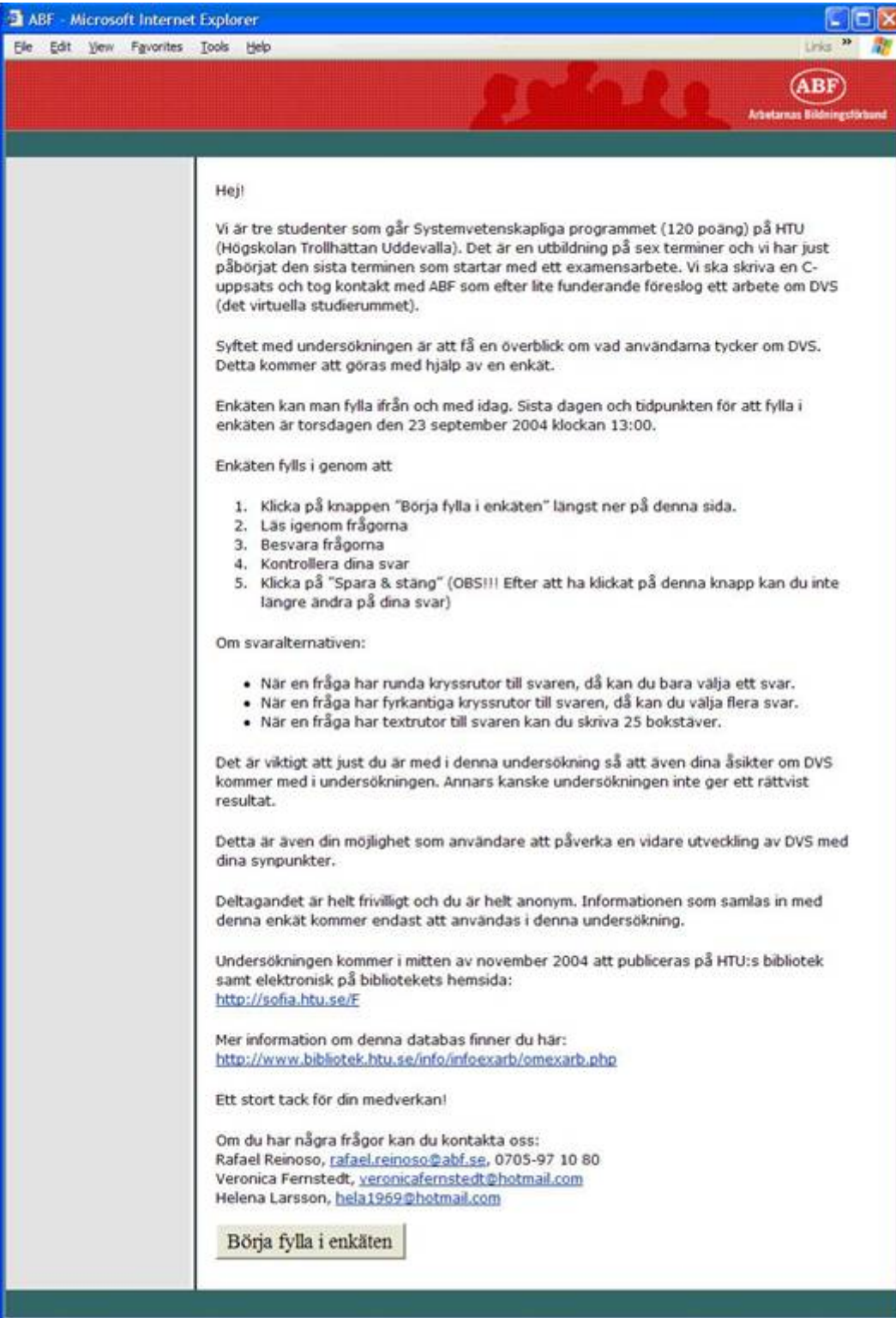
- Andersson, E., Laginder, A-M., Larsson, S. och Sundgren, G. (1996). *Cirkelsamhället. Studiecirkelns betydelse för individ och lokalsamhälle*. Stockholm: Fritzes (SOU 1996:47)
- Arbetarnas Bildningsförbund (2002a). *Cirkla på nätet*. [Elektronisk]. Informationsbroschyr. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen. Tillgänglig: <http://turture.abf.se/ordet_fritt/dokument/dvs_folder.pdf> [2004-09-02]
- Arbetarnas Bildningsförbund (2002b). *Frågor och svar om Det Virtuella Studierummet*. [Elektronisk]. Informationsbroschyr. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen. Tillgänglig: <http://turture.abf.se/ordet_fritt/dokument/fragor_svar_dvs.pdf> [2004-09-02]
- Arbetarnas Bildningsförbund (2003). *Making IT better*. Informationsbroschyr. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen, informationsavdelningen
- Arbetarnas Bildningsförbund (2004a). *DVS. Att komma igång*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://dvs.abf.se/public/Document_View.aspx?DocumentID=1541> [2004-09-04]
- Arbetarnas Bildningsförbund (2004b). *Faktarutor*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <<http://www.abf.se/DocumentLoader.aspx?id=579>> [2004-09-04]
- Arbetarnas Bildningsförbund (2004c). *Vad är DVS?*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://dvs.abf.se/public/Document_View.aspx?DocumentID=170> [2004-09-04]
- Arbetarnas Bildningsförbund (2004d). *Årsredovisning 2003*. Stockholm: Arbetarnas Bildningsförbund
- Bengtsson, H. A. (red.). (2002). *Folkbildning i vår tid. En antologi om makt och demokrati*. Stockholm: Atlas
- Berg, C. (2004). Stort gensvar på enkäten. [Elektronisk] Dataföreningen, 24 september: Tillgänglig: <http://www.dfs.se/upload/images/DF_20040924.pdf> [2004-10-20]
- Blomdahl, U. (1990). *Folkrörelserna och folket*. Stockholm: Carlssons
- Byström, J. (1978). *Alla "studiecirklar" blir inte studiecirklar*. Stockholm: Rabén och Sjögren
- Demokratiutredningen (2000). *En uthållig demokrati*. Stockholm: Fritzes (SOU 2000:1)
- Ericsson, B. (1991). *Informationsinsamling och dokumentation i studiecirklar*. Stockholm: Utbildningsförlaget Brevskolan
- Folkbildningsförbundet (2004). *Folkbildningsförbundet*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <<http://www.studieforbunden.se/default.asp?ItemID=17860>> [2004-10-21]

- Folkbildningsrådet (2001). *Röster om folkbildning och demokrati*. Stockholm: Folkbildningsrådet
- Folkbildningsrådet (2004). *Folkbildning och lärande med IKT-stöd*. Stockholm: Folkbildningsrådet (SOU 2004:8)
- Furuland, L (2004). Studieförbund. I *Nationalencyklopedin – NE.se*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=317635> [2004-09-01]
- Gougoulakis, P. (2001). *Studiecirkeln. Livslångt lärande... på svenska!* Stockholm: HLS Förlag
- Gustavsson, B. (1992). *Folkbildningens idéhistoria*. Borgholm: Bildningsförlaget
- Holmberg, A. (2003). *Elektronisk datainsamling* [Elektronisk]. Stockholm: SCB. Tillgänglig: <http://www.scb.se/Grupp/omscb/ROS/SOSKonf_10_okt_2003_Elektronisk_datainsamling_ar_pappersblanketten_dod_AH.pdf> [2004-10-13]
- Holme, I. och Solvang, B. (1997). *Forskningsmetodiken*. Lund: Studentlitteratur
- Johanson, B. (1992). *ABF från 60-tal till 90-tal en återblick på 30 framgångsrika år*. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen
- Johansson, I. (1991). *Folket makten och bildningen – ett debattinlägg*. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen, Utvecklingsenheten
- Johansson, I. (1995). *Boken och cirkeln*. Stockholm: Utbildningsförlaget Brevskolan
- Johansson, I. (2004). ABF. I *Nationalencyklopedin – NE.se*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=107192> [2004-09-01]
- Landström, I. (2004). *Folkbildningens IT-mönster*. Stockholm: Folkbildningsrådet
- Leander, S. (1980). *Folkbildningens födelse*. Stockholm: Nordiska Museet.
- Lyles, S. (2002). *ABF:s studiecirklar tar klivet ut på Internet - invigning av det virtuella studierummet*. [Elektronisk]. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen. Tillgänglig: <http://turture.abf.se/ordet_fritt/pressmeddelande_dvs.htm> [2004-09-02]
- Nationalencyklopedin (2004b). *Studiecirkel*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=317630> [2004-09-04]
- Nilsson, C. och Svensson, J. *Informationssamhällets framväxt* [Elektronisk]. Stockholm: World Internet institute. Tillgänglig: <<http://worldinternetinstitute.org>> [2004-09-13]

- Oljons, H. (2002). *DVS, Det Virtuella Studierummet - ett nytt sätt att lära. Tusen cirklar på nätet redan i höst?* [Elektronisk]. Stockholm: ABF Förbundsexpeditionen. Tillgänglig: <http://turture.abf.se/ordet_fritt/artikel4.htm> [2004-09-02]
- Patel, R. och Davidson, B. (1991). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur
- Pettersson, J. (2003). *IT-handbok för folkbildningen*. Stockholm: Folkbildningsrådet
- Regeringskansliet (2004). *Vem får vara med? En belysning av folkbildningens relation till icke-deltagarna*. Stockholm: Regeringskansliet (SOU2004:51)
- Resolvía (2003). *Medlemsundersökning Akademikerförbundet SSR och Svensk Chefsförening April-Maj 2003* [Elektronisk]. Stockholm: Resolvía. Tillgänglig: <<http://www.akademssr.se/pls/portal/docs/PAGE/AKADEMSSR/PRESS/RAPPO RTER/CHEF.PDF>> [2004-10-13]
- Selg, H. (2002). *Vem använder Internet och till vad? Spridning av Internet bland befolkningen*. [Elektronisk]. Stockholm: IT-kommissionen. Tillgänglig: <http://www.itkommissionen.se/dynamaster/file_archive/020320/965b7110d73f80ee99e6d5e5df0ce45b/Rapport%20Vem%20anv%20E4nder%20Internet0304.pdf> [2004-10-02]
- Sköld, M. (1993). *Deltagarinflytande i studiecirklar*. Stockholm: Arbetarnas Bildningsförbund
- Strid, I. (2002). *Om konsten att göra undersökningar* [Elektronisk]. Göteborg: Linfab. Tillgänglig: <<http://www.linfab.se/ezweb/?ID=1ochPage=7ochUPage=3>> [2004-10-13]
- Thorsell, L. (2004). *Folkbildning*. I *Nationalencyklopedin – NE.se*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=172490> [2004-09-01]
- Törnqvist, I. (2002). *Oscar Olsson studiecirkelns fader*. Stockholm: Bilda förlag
- Utbildningsdepartementet (1996a). *Folkbildningens institutioner. Folkbildning som institution av Alvar Svensson*. Stockholm: Utbildningsdepartementet (SOU1996:127)
- Utbildningsdepartementet (1996b). *Folkbildningen – en utvärdering*. Stockholm: Utbildningsdepartementet (SOU1996:159)
- Utbildningsdepartementet (2004). *Folkbildning i brytningstid*. Stockholm: Utbildningsdepartementet (SOU2004:30)
- Vestlund, G. (1996). *Folkuppfostran Folkupplysning Folkbildning. Det svenska folkets bildningshistoria – en översikt*. Stockholm: Utbildningsförlaget Brevskolan

Bilaga 1: Webbenkäten

Första sidan

ABF - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help Links

ABF
Arbetsans Bildningsförbund

Hej!

Vi är tre studenter som går Systemvetenskapliga programmet (120 poäng) på HTU (Högskolan Trollhättan Uddevalla). Det är en utbildning på sex terminer och vi har just påbörjat den sista terminen som startar med ett examensarbete. Vi ska skriva en C-upsats och tog kontakt med ABF som efter lite funderande föreslog ett arbete om DVS (det virtuella studierummet).

Syftet med undersökningen är att få en överblick om vad användarna tycker om DVS. Detta kommer att göras med hjälp av en enkät.

Enkäten kan man fylla ifrån och med idag. Sista dagen och tidpunkten för att fylla i enkäten är torsdagen den 23 september 2004 klockan 13:00.

Enkäten fylls i genom att

1. Klicka på knappen "Börja fylla i enkäten" längst ner på denna sida.
2. Läs igenom frågorna
3. Besvara frågorna
4. Kontrollera dina svar
5. Klicka på "Spara & stäng" (OBS!!! Efter att ha klickat på denna knapp kan du inte längre ändra på dina svar)

Om svaralternativen:

- När en fråga har runda kryssrutor till svaren, då kan du bara välja ett svar.
- När en fråga har fyrkantiga kryssrutor till svaren, då kan du välja flera svar.
- När en fråga har textrutor till svaren kan du skriva 25 bokstäver.

Det är viktigt att just du är med i denna undersökning så att även dina åsikter om DVS kommer med i undersökningen. Annars kanske undersökningen inte ger ett rättvist resultat.

Detta är även din möjlighet som användare att påverka en vidare utveckling av DVS med dina synpunkter.

Deltagandet är helt frivilligt och du är helt anonym. Informationen som samlas in med denna enkät kommer endast att användas i denna undersökning.

Undersökningen kommer i mitten av november 2004 att publiceras på HTU:s bibliotek samt elektronisk på bibliotekets hemsida:
<http://sofia.htu.se/F>

Mer information om denna databas finner du här:
<http://www.bibliotek.htu.se/info/infoexarb/omexarb.php>

Ett stort tack för din medverkan!

Om du har några frågor kan du kontakta oss:
Rafael Reinoso, rafael.reinoso@abf.se, 0705-97 10 80
Veronica Fernstedt, veronicafernstedt@hotmail.com
Helena Larsson, hela1969@hotmail.com

Börja fylla i enkäten

Andra sidan

ABF - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help Links

ABF
Arbetarnas Bildningsförbund

DVS - Det virtuella studierummet

En undersökning om nyttan och användandet av ABF:s webb baserade mötesplats

Bakgrundsinformation

1. Användare (endast ett svarsalternativ):

Cirkeldeltagare
 Cirkelledare
 Både cirkeldeltagare och Cirkelledare
 Annan: (max 25 tecken)

2. Kön (endast ett svarsalternativ):

Man
 Kvinna

3. Ålder (endast siffror):

4. Län: (max 25 tecken)

5. Sysselsättning (endast ett svarsalternativ):

Arbetar
 Studerar
 Annan: (max 25 tecken)

6. Yrke / Typ av utbildning: (max 25 tecken)

7. Sysselsättningsgrad:

Heltid
 Deltid

8. Ditt intresse för datorer och Internet(endast ett svarsalternativ):

Mycket stort
 Stort
 Varken stort eller litet
 Litet
 Mycket litet

9. Din vana av datorer och Internet(endast ett svarsalternativ):

Mycket stort
 Stort
 Varken stor eller liten
 Liten
 Mycket Liten

10. Din kunskap om datorer och Internet(endast ett svarsalternativ):

Mycket stor
 Stor
 Varken stor eller liten
 Liten
 Mycket liten

fortsättning på andra sidan

Om DVS

11. Hur väl känner du till DVS?

- Jag har bara varit inne och tittat
- Jag använder det då och då
- Jag har varit där ganska mycket
- Jag använder det flitigt

12. Hur har ni fått information om DVS? (endast ett svarsalternativ)?

- Cirkeldeltagare
- Cirkelledare
- ABF's hemsida
- Annan källa

Om annan hur? (max 25 tecken)

13. Hur tycker ni att informationen om DVS utformning, funktioner och användningen har varit? (endast ett svarsalternativ)?

- Mycket bra
- Bra
- Varken bra eller dålig
- Dålig
- Mycket dålig

Motivera varför: (max 25 tecken)

14. Har du någon gång använt DVS i cirkelsammanhang (endast ett svarsalternativ)?

- Ja
- Nej

15. Hur använder du DVS främst (här kan du ange fler svarsalternativ)?

- Som komplement till vanlig cirkel
- Som ren distanscirkel
- I en projektgrupp/arbetsgrupp

16. Hur upplevde du nyttan med DVS (endast ett svarsalternativ)?

- Mycket bra
- Bra
- Medium
- Dålig
- Mycket dålig

17. Vad i DVS använder du i huvudsak (här kan du ange fler svarsalternativ)?

- Administration (gäller lokala administratörer)
- Anslagstavlan
- Använda diskussionsforumet
- Använder "Min bokhylla"
- Bokhyllan
- Chatta
- Cirkelledarummen
- Dela filer
- Medlemmar
- Hämta filer
- Inställningar
- Kalendern
- Länkar i "Biblioteket"
- Läs information
- Meddelandetavlan
- Mediaarkiv i "Biblioteket"
- Presstext i "Biblioteket"
- Sök i biblioteket i "Biblioteket"
- Sök i NE i "Biblioteket"
- Sök på Internet i "Biblioteket"

fortsättning på andra sidan

18. Vilka delar i DVS anser du är BÄST (här kan du ange fler svarsalternativ)?

- Administration (gäller lokala administratörer)
- Anslagstavlan
- Använda diskussionsforumet
- Använder "Min bokhylla"
- Bokhyllan
- Chatta
- Cirkelledarrummen
- Dela filer
- Medlemmar
- Hämta filer
- Inställningar
- Kalendern
- Länkar i "Biblioteket"
- Läs information
- Meddelandetavlan
- Mediearkiv i "Biblioteket"
- Presstext i "Biblioteket"
- Sök i biblioteket i "Biblioteket"
- Sök i NE i "Biblioteket"
- Sök på Internet i "Biblioteket"

19. Vilka delar i DVS anser du är SÄMST (här kan du ange fler svarsalternativ)?

- Administration (gäller lokala administratörer)
- Anslagstavlan
- Använda diskussionsforumet
- Använder "Min bokhylla"
- Bokhyllan
- Chatta
- Cirkelledarrummen
- Dela filer
- Medlemmar
- Hämta filer
- Inställningar
- Kalendern
- Länkar i "Biblioteket"
- Läs information
- Meddelandetavlan
- Mediearkiv i "Biblioteket"
- Presstext i "Biblioteket"
- Sök i biblioteket i "Biblioteket"
- Sök i NE i "Biblioteket"
- Sök på Internet i "Biblioteket"

20. Hur skulle du med tre ord sammanfatta DVS?

Ord 1: (max 25 tecken)

Ord 2: (max 25 tecken)

Ord 3: (max 25 tecken)

21. Vilka tre saker saknar du i DVS?

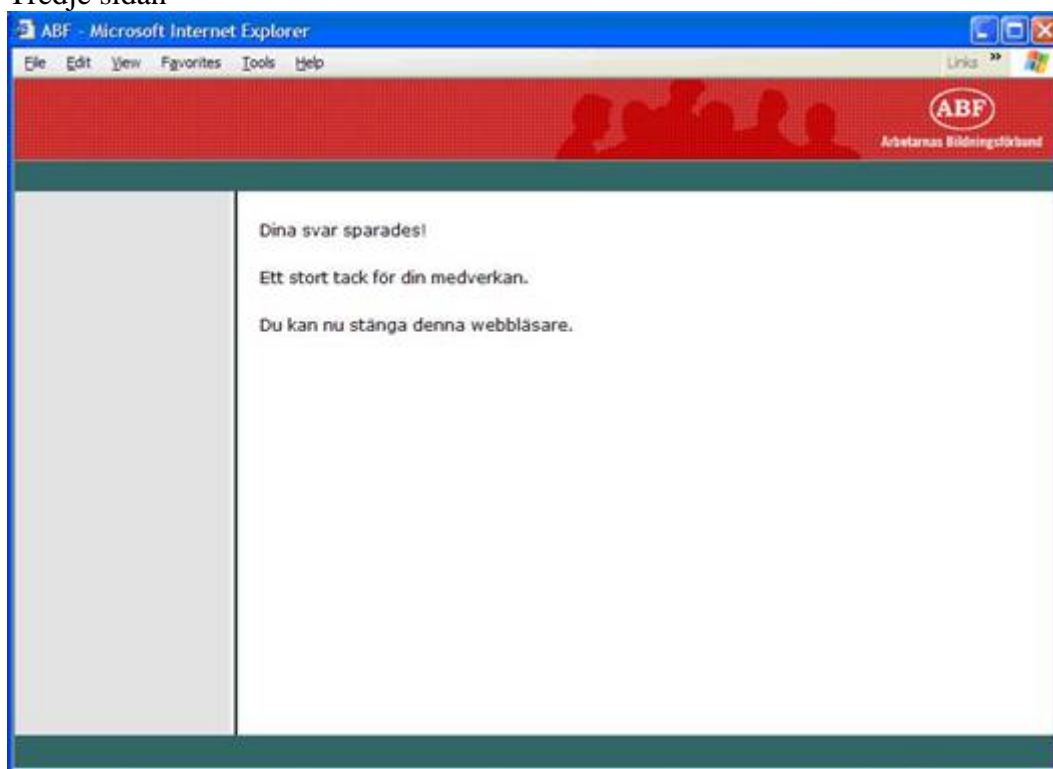
Ord 1: (max 25 tecken)

Ord 2: (max 25 tecken)

Ord 3: (max 25 tecken)

OBS!!! Läs igenom dina svar innan du klickar på knappen under. När du klickar på knappen sparas dina svar och du kommer inte kunna ändra på dem längre.

Tredje sidan

Bilaga 2: Beskrivning av Det Virtuella Studierummet

Mina cirklar och cirkelledarrum

1. Fliken "Min startsida"
2. "Mina cirklar" och om man är cirkelledare ser man även "Cirkelledarrum".

När man loggat in i DVS så börjar man i fliken "Min startsida". Här finns de cirklar man är med i. "Mina cirklar" och "Cirkelledarrum" fungerar på samma sätt, men cirkelledarrummen är till för att cirkelledarna ska kunna utbyta erfarenheter.

Anslagstavla

1. Fliken "Anslagstavla"
2. En lista på notiser
3. Den senaste notisen eller den notisen man klickar på i punkt 2 syns här.

När man klickat på en cirkel eller ett cirkelledarrum så kommer man hit. Här kan man lägga in notiser som man vill att alla ska kunna läsa.

Diskutera

1. Fliken "Diskutera"
2. En lista på inlägg
3. Det inlägget man klickar på i punkt 2 syns här.

När man klickat på en cirkel eller ett cirkelledarrum så ser man fliken "Diskutera". Här kan alla i cirkeln skriva inlägg. Fungerar ungefär som andra diskussionsforum på Internet.

Chat

1. Fliken "Chat"
2. En lista på "Chatrum"

Klickar man på fliken "Chat" ser man en lista på chatrum. Klickar man på ett chatrum kan man skriva inlägg som alla i chatrummet ser. Fungerar ungefär som andra chatsystem på Internet.

Kalender

1. Fliken "Kalender"
2. En kalender
3. En lista på händelser

När man klickat på en cirkel eller ett cirkelledarrum så ser man fliken "Kalender". Här kan man lägga in händelser som har med cirkeln att göra.

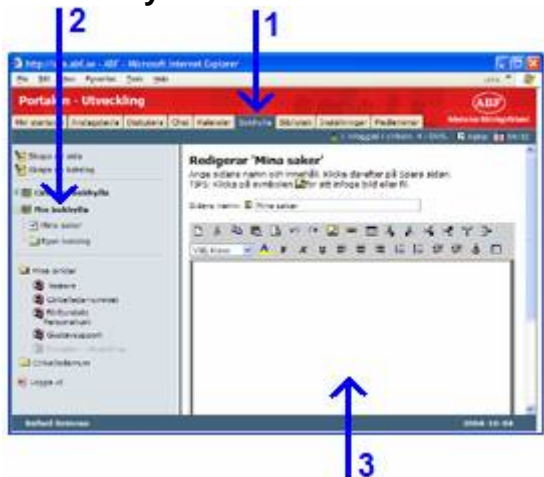
Bokhylla

1. Fliken "Bokhylla"
2. Här finns bl a "Cirkelns bokhylla"
3. Innehållet i ett dokument ser du här

När man klickat på en cirkel eller ett cirkelledarrum så ser man fliken "Bokhylla". Här kan man lägga in dokument som är gemensamma för alla i cirkeln, till exempel studieplan, cirkelhemsida, utvärdering med mera

Min bokhylla

1. Fliken "Bokhylla"
2. Här finns bl a "Min bokhylla"
3. Innehållet i ett dokument ser du här

När man klickat på en cirkel eller ett cirkelledarrum så ser man fliken "Bokhylla". Här kan man lägga in egna privata dokument.

Bibliotek

1. Fliken "Bibliotek"
2. Här finns flikar för "Länkar", "Sök i biblioteket", "Sök i NE", "Sök på Internet", "Presstext" och "Mediearkiv"
3. Innehållet i en flik ser du här

Här kan man söka information. Länkar finns till olika webbsidor, man kan söka i "biblioteket", Internet (olika externa sökmotorer) och NE (nationalencyklopedin). Man kan även söka i Presstext och Mediearkivet (tidningar, radio mm).

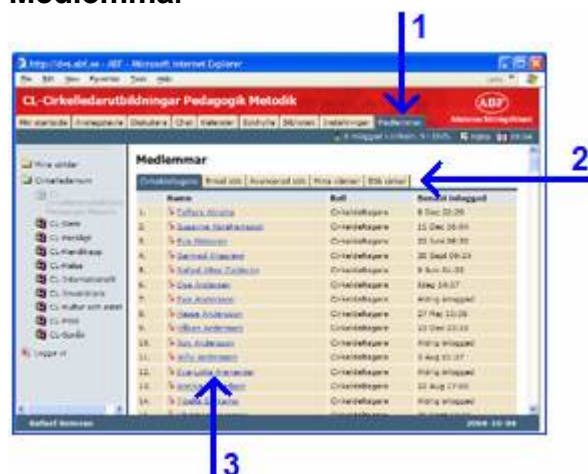
Inställningar

1. Fliken "Inställningar"
2. Här finns flikar för "Personuppgifter", "Bild", "Hjälpmedel" och "Utseende"
3. Innehållet i en flik ser du här

Här kan man mata in information om sig själv (telefonnummer mm), lägga in en bild/foto på sig själv, välja hjälpmedel (kontrast, textstorlek mm) och välja utseendet (bakgrundsbild) på utrymmet längs till vänster.

Medlemmar

1. Fliken "Medlemmar"
2. Här finns flikar för "Cirkeldeltagare", "Enkel sök", "Avancerad sök", "Mina vänner" och "Sök cirkel"
3. Innehållet i en flik ser du här

Här kan man på olika sätt söka efter andra medlemmar i DVS. Man kan även spara vissa medlemmar som "Mina vänner" samt söka efter cirklar i DVS.

Administration

1. Fliken "Administration"
2. Här finns val för olika saker man kan hantera, till exempel epostutskick, medlemmar, hjälpfunktionen med mera
3. Innehållet i ett val ser du här

Här kan man administrera sina cirklar om man till exempel är en cirkelledare med behörighet att se denna flik. Som det står under punkt 2 ovan kan man hantera exempelvis epostutskick, medlemmar, hjälpfunktionen med mera.

Meddelandetavla

1. Fliken "Administration"
2. Överst finns "Meddelandetavla"
3. De olika förslagen till förändringar ser man här

När man har förslag på förändringar så kommer de upp här. Man kan till exempel avvisa ett förslag eller så kan man utföra den. Det kan till exempel gälla förslag på innehåll i biblioteket.